

രാഗാലങ്കാരം.

බාලව තාරා,

සෙති කෙතිවාසමධිතො ධනොපනිජ්ඣිතො මන
සාවානුපදපාඨපාදගාමිං පාවට්ඨකොත්ථ ගත සබ්බස්ස නි
රුතතිසා.

තථෙවාසං පසස්සගනෙවා සකලෙතෙව සිතලෙති ථේ
රමජ්ඣිමනවකෙති. භික්ඛුනි ගහසේනි ව පඤ්ඤානි ජිනව
චනානං පාවට්ඨාස චොත්තරිසත්-භිසෙතාපි අඤ්ඤානිච
සාමාදිදෙසියෙති තථෙවෙසො චොත්තරිසතෙ ඉමිනා
චොත්තරෙතෙව ඛහුනි ගනට්ඨස්ස සුඤ්ඤා පටිග්ගසිනාති
ඤ්ඤාතෙ-තස්මාලං ගනට්ඨපසංසතෙන-රච්ඡිනා කිරස්ස
පමිමා නසඤ්ඤාතෙ තො වා කද වා නසමිං වා රසේ
අභොසිති-සඤ්ඤාතෙ ව මහාවිහාරිසානං ථේරනං
අනෙතාගධොඤ්ඤාතරො සකතනඤ්ඤා අනුමානතො
සනතස්වස්සසතෙති උපරිතතො කොචි මහාථේරෙසමි
ති උදගරණානු සාරෙතාති.

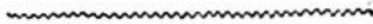
මරමමානි ඉමස්ස රච්ඡිනාතිල ධම්මකිත්තිනාමො පසස්ස
ගනට්ඨාරකො අසුකො මහාථේරෙති වදන්ති කිං
වදන්ති සුත්තෙ-ධම්මකිත්තිනාමා ව ථේර නසමිං නසමිං
කාලෙ නසමිං නසමිං දෙසෙ නානා අනෙත්තං-ජමුදීපෙ
චිරන්තනො එකො මහාථේරො සකතානාසාස අල
ඛකාරස්සට්ඨං රච්ඡිතවාති වාසවදන්තාවිකාසං ලිඛිතං ල
ඛිකාදීපෙව කොචි කොචි අභොසිති බොධිවංශපරිනා
වාදාදාමංසාදිසු දිස්සතෙ.

බාලවතාගෙතිථෙස්ස අවතරන්තසතෙන සස්මිථව
ස්මිං අසෙස්ස සඤ්ඤාසං අව පුබ්බො නරධාතු නරණස්මිං,
නතො "ධාතුසාතමමාදිමහිගණා" තසතෙන කදණ

ණෝ, වුඩාදිසමිං අවතාරසදෙද, සිජ්කිති' පුන බාලස
දෙදන ජඤ්ඤපපුරිසො.

අසමිංභි සජ්ඣිනාම සමාස නඤ්ඤාබ්භානඤ්ඤාකාර කානං
වසෙන කඛාසුප්පච්චාපියා ධිපිතා-වුත්තාවුත්ත භාවනඤ්ඤා
නසඤ්ඤාදිනව ලකඤ්ඤාති ජුටං පාකච්චිකතාති-නසඤ්ඤා
අපට්ඨොපාසං ගනෙථා විසාලනරෙතිසෙති.

භගවති පරිනිබ්බුතෙ ලොකනාථමහි-වතුස්සනාධිකො
විසාහසෙස්ස විජ්ඣනෙත තෙරසමෙ සංවච්ඡරෙ පොඨපද
මාසස්ස පුබ්බිකඤ්ඤාසමිත්තං සොමවාසරෙ පරිපුණ්ණාස
මාසි මුද්දිගෙන කොලඤ්ඤාගරෙ ලභිකාස ලභිකාභිත
වච්ඡිකාභිතානෙ සත්තසත්තිකානෙ ගෙහෙති.

1 සඤ්ඤ.	24 පඤ්චමේයකතමිව.
2 සරසංගි.	25 පරෙකබ්බා,
3 බ්‍යාප්තසංගි.	,, භික්ෂුකනි.
4 නිග්ගහිතසංගි.	,, අප්පකනි.
5 වොමිසසංගි..	,, හවිසසනි.
සද්දසු-	,, කාලාතිපතනී.
6 පුලලිහා.	26 හෙකිසි.
7 ඉතිලිහා.	27 රුධාදි.
8 නපුංසකලිහා.	,, දිවාදි.
9 මිසසා.	,, ස්වාදි.
10 සංඛනාමිකා.	,, කියාදි.
11 සංඛනාසද්ද.	,, ගභාදි.
12 අලිහිකා.	,, තනාදි.
සමාස-	,, චුරුදි.
13 කමමධාරසො.	28 ඉරුසි.
14 නපපුරිසො.	නාමධාතු
15 ඛනුබ්බිති.	
16 වඤ්ඤ.	කිකකෙ-
17 අව්‍යයිනාවො.	29 කෙකාලිකා.
නබ්බිත-	30 තව්ලාදි.
18 අප වචනබ්බිතං.	31 කිව්වා.
19 සංසඛනබ්බිතං.	32 ස්වාදි.
20 රුධාදිනබ්බිතං.	33 න තවනාදි.
21 සංඛනානබ්බිතං.	34 මානනාදි.
22 භාවනබ්බිතං.	35 තවෙතුමාදි.
ත්‍රියාසං-	කාරකෙ-
23 වතනමානා.	36 චුනනානුතතභෙදො.
	37 චුනනකමිවං.

38 විසේසනවිසේසයා.	විග්නනිසු-
39 අනුත්තකමමි.	43 දුගියා.
40 වුත්තකත්තා.	44 } නතිසා.
41 අවුත්තකත්තා.	45 }
42 අවුත්තකරණං.	46 චතුර්ථි.
	47 පච්ඡි
	48 ජයි.
	49 සත්තමි.

සුඛ පතනා.

පිටියේ-පාලි-අසුඛ.....සුඛ.			
15.	23	කෙමිති	කමිති නි.
24.	23	බහුවචනා	බහුවචනනා.
25.	22	එකවචනා	එකවචනනා.
27.	27	අනෙතා	අනෙතා.
28.	28	ව්‍යකෙස	ව්‍යකෙස.
33.	25	සීසියෙන	සීසෙන.
39.	30	කණ්ණාටෙති"ති-කණ්ණාටෙ"	'ති.
53.	23	තරුදිභිකණ්ණා.	තරුදිභිකුණ්ණා.
58.	8	කර්	කර්ස.
60.	6	චිකමිතා	චිකමිතා.
66.	2	ගුණානවා	ගුණානව්.

තඬනෙ “මග්ගෙසු” ඉව්වාදි ජනපදවාචිනං සඤ්ඤානං දුලේඛ බහුවචනනා සුඛපාඨො—සකකතාදිසු සබ්බසංඝෝපාච්චනෙව ජනපදවාචිනො සඤ්ඤා සසමා තංචව දිස්සානෙන තසමා අසමිංගගතං “මග්ගෙ වසති” වච්චාදි එකවචනාගතං සබ්බකුමසස්ස වණ්ණාසුචානව ධානතා.

එමො නසස හනවතො අරහතො සමමාසද්ධස්ස.

බාලාව තාරො.

බුඩං තිබා 'හිවඤ්චා' බුඩඤ්ච විලොචනං
බාලාවතාරං භාසිස්සං බාලානං බුඬිවුඬියා.

අනුකිරපාදුගො එකවතනාදිසං.

අනුකිරපි/අකාරදසො භිකවතනාදිසං සුභතභෙත්තාප
කාර-හං සප්පි^ථ අ ආ ඉ ඊ ඊ ඊ එ ඔ ක බ
හ ක බ ව ජ ජ ක්ඤ ඤ ව ඨ ඩ ඩි ණ
න ටි ද ඩ න ප ටි ඩ හ-ම ය ර ල ව ස
හ ලි අං-ඉති.

නඤ්චාදනා සග් අභි.

නභ් අනුකිරපු ඔකාරනනා අභි සග් නාව.

නඤ්චි වතනතො.

ලභුමතනා තයො රසො.

නභ් සරෙපු ලභුමතනා අ ඉ ඊ ඉති නයො රසො.
අඤ්ඤ දිසා.

නභ් සරෙපු රසොභඤ්ඤ දිසා-සංඤ්ඤානොපු
බුඬි එ ඔ රසො ඉච්චාච්චනො කුච්ඤ්ඤනනා බ්ඤ්ඤ
නා සංඤ්ඤානො එභ් සෙසො ඔඤ්ඤා සොභි.

සෙසො බ්ඤ්ඤා.

සරෙ ධ්වෙච්චා සෙසො කාදසො ඤ්ඤානනා බ්ඤ්ඤා
වතනා පච්චිකො මනා.

බැරණිතානං කාදසො මකාරණා පව්වමසො අකඛ
රවතොතා වහොවහොනං පඨමදුතියා සොවා
සොසාලුණතාකෙද්දි සොසාලුසොසාසොස ස
කෙද්දිව. “පරසමිකෙද්දිපයොගෙ” ‘ති සහනිතාථිවං
උත සබ්බතාම පද උපසග්ග නිපාත ඤාති අකඛණත
කමමපව්වනියාදි සකෙද්දිව.

අංගුති නිගහතිතං.

අංගුති අකාරණා පරං යො බිඳු සුසගෙ නං නිගහ
තිතං නාම:

බිඳුබුලා මණකාගෙ නිගහතිතං ‘ති වුවුවතෙ
කෙවලසොප්පයොගතතා අකාගෙ සනාතිධිගතෙ.

අකවහොතා කණ්ඩුභිද්ධ වවහොසානාදුත්ථි
උපවහො භිද්ධවවහොර ලා මුඛිතවහො
ල සා දනනිභිද්ධ කණ්ඩුභිද්ධාදුත්ථි කණ්ඩුභි
ද්ධාදුත්ථි දනනාසිගෙ.

සකෙද්දි.

ලොක අහො ඉතපසම්:

“පුබ්බමබො සිතමසෙරං සරෙණ විරොජයෙ” ‘ති
පුබ්බමසෙරං සරෙණ පුට්ඨකානබ්බං.

සර සරෙ ලොපං.

අනන්තරෙ සරෙ පරෙ සර ලොපං පට්ඨනති.

“නාගෙ පරං සුතෙත” ‘ති අසෙරෙ බැරණො ප
රකමරං නෙතබ්බො—ලොකගෙතො.

සරෙණසම් මපසිලෙසිකොකාසසනනම් නනො ව
ණ්ණකාලව්සවධානො කාරිසං හ හොති—මං අනාසිති-
පමාදමිනුසුරනතිතාදි ගාථාසං-පනාඅප්පමාදංතිව.

ඵවං සබ්බසජ්ඣසු.

අනන්තරං පරසෙ සරසෙ ලොපං වකඛති නසමාගත
න පුබ්බසෙ ලොපො ඤාති තෙතෙව සනනම් නිද්දි
සසෙ පරනාපි ගමිතෙ.

සරණන්විකාරණ.

පන ඉමෙ පන ඉමෙතින්

සර ප්‍රාපං ඉමෙති.

වා පරෙ අසරපා.

අසමානරූපා සරමනා ආරො සරෙවා ද්‍රව්‍යන,
පනමෙ පනමෙ.

බිඤ්ඤා ඉති උපෙතිති,

කවිසාමිනො ඉතො.

සරෙ දුග්ගත පරසරසස කවි අසමානරූපා නොතිති
ඉ උ-ඉමෙවතෙසං. ඩානාසනනා එ ම.

බිඤ්ඤාසංව නොපෙති.

තනු අසං සාති ඉධ බහු උපකාරං සධා ඉධ තවා උපමිං
තෙතසමිං.

දිසං.

සරෙ දුග්ගත පරෙ සරෙ කවි ඩානාසනනා දිසං සාති
තනුසං සාතිධ බහුපකාරං සධිධ තව්වමිං.

කිංසු ඉධෙතසනු.

පුබ්බා වු.

සරෙ දුග්ගත පුබ්බාව කවි දිසං සාති.

කිංසුධි.

තෙ අරු තෙ අහං තෙති.

භවෙදිනිසංසාදෙසො.

සරෙ පරෙ අනන්තස ඵකාරසස කවි. සො ආදෙසො
තොති—තසැ.

“දිසං” නි බ්‍රහ්මනෙ පරෙ කවි දිසො-තසානං.

කවිති කිං, තෙති.

සො අහං අනු ඵති තසැ.

වමොද්දිනිසංසං.

සරෙ පරෙ අනන්තකාරකාරනං කවි වො ආදෙ
සො තොති.

සමසාදෙති—කවිති කිං, තසසු සමන්තසංසං,
ඉධ අහංති.

දෙ ධස්සව.

සර පරෙ ධර්මය කවි දෙ හොනි.

දිසෙ—ඉදහං—කවිති කිං, ඉධෙව—විකාරෙන ධර්ම
පතෙපි, ඉදතිකමෙව.

පති අනං වුතති අසොහිත.

ඉවං ආනායනවං.

සර පරෙ ඉවං ආනායන වං නොති.

කතසකාරස්ස නිස්ස “සබ්බො වං ති” “නි කවි වා
දෙසෙ “පරෙච්ඡාදො ධාරනා” ‘නි සරතො පරබ්බ
පනස්ස ධාරාසන්නවසා චිත්තං—පච්චන්තං වුත්තං ආනායනං,
නොති කිං, පටෙති—එසා “කවිපටිපතිසො” ‘නි
පතිස්ස පටි—විඤ්ඤානං සබ්බස්ස රස්ස දිස සන්ත
තස්ස.

එවෙතිත.

එවාදිස්ස රි පුබ්බො ව රසො.

සරතො පරස්ස එවස්සාදි එකාරෙ රිත්තං නො සාති
පුබ්බොව ධාරාසන්නං රස්සං—සට්ඨි සට්ඨි.

න ඉමස්ස නි අහිකං ලුභු එස්සති අත්ත අස්සං ඉතො
ආනති නාමා ඉහ සබ්බි එව ජ අහිකස්ස පුටි එව පා එ
වෙතිත.

වාතෙව.

ආවෙදනාරඤ්ඤා වාගමා.

සර පරෙ සාදෙසා ආගමා වා හොනති විකාරෙන
හොව.

නාසිස්ස නිවහිකං ලුභුමෙස්සති අත්තදස්සං ඉතොනා
සති නාමානි සබ්බිරෙව ජලහිකස්ස පුටිගෙව.

“රස්සං” ‘නි ධර්මෙන පරෙ කවි රසො—පටෙව—වාති
කිං, ජලහිකස්ස පුටිඑව පාඑව—එසා “සරෙච්ඡා” ‘නි
සරතං පතති හොති සස්සරපටෙව න විකාරෙන
සස්ස.

අහි උත්තො නාමා.

“අබ්බොසාදි” ‘නි අහිස්ස අබ්බො—අබ්බොසාදි.

සරසාදි.

ලොව්වි නිදාකාරය.

සභිකයා කවර්තොයාදිං ජාගල්ලිතං-කිවිති කිං, යො
ති.

උ ඩොයො ආ බැනැතින්.

චේතාච්ඡාදාදිං සංඛ්‍යා දුෂ්ටිච්ඡාදාදිං.

විග්‍රහ සංඝායන සංඝායනාං නන්දිප්පයමා.

විනෝද සාහසිකයානං චතුස්පතිසානං තඛිනෝද
තතිසපථමා සප්තධිකං පුනෝද සානං චතුසං සතති.

උග්‍රසාසා—රසසා—අනානිං.

පර සහසරං අනිප්ත බ්‍රො හිත.

“କାହିଁ ତ ନୁହେଁ?” ‘ଟି’ ଡିଜାଇନ୍‌ଗଲେ.

ପରମହଂସଃ—ନୀଳାଚାରୀ—ସ୍ୱାଧୀୟଗୋବିନ୍ଦା.

අව් භාවිතය.

“ඔ අවුලය” ‘නි කවි අවුලය ඔ.

මහඬු-කවිති කිං, අවසුභය වූ.

විසර්ජන සිද්ධි.

කිං කතො සං ජතො සං ඩිතො නා ධිනං තං ඉ
තනංතිහ.

වගන්තිය, එය වගෙන්.

විශ්වාසයෙන් පරෙ බිඳුණු නිබ්බානනා වා
ගොති.

කිච්ඤානා සංඤ්ජානා සංඤ්චිනා තත්ත්වං
තමිත්තං—වාති කිං, නානංකම්මං,

විකාරගෙව ලෙ ලො ව—ප්ලෙයා.

විනාසිකාරගෙ.

[එවං අහස එතං අවොචෙති.

මද සරෙ.

සරෙ පරෙ ඛිද්දගො මද වා භොති.

එවමසා එතදවොච—වාති කිං, මං අපීති.

තං ඵොතං හි තිත.

~~තං ඵොතං හි තිත.~~
එතෙ ඤ්ඤං.

එකාර ගෙව පරෙ ඛිද්දගො ඤ්ඤ වා භොති.

විතෙත—තඤ්ඤං ව තමෙව තඤ්ඤි තංති.

සායොගො තිත.

ස රෙ ව.

සකාර පරෙ තෙත සහ ඛිද්දගො ඤ්ඤ වා භොති.

විතෙත—සඤ්ඤංගො සංයොගො.

එකු අනිච්චං අව සිරෙ තිත.

ආගමොක්ඛිතව:

නිග්ගහිතව.

සරෙ බ්‍යජගෙ වා පරෙ කචි ඛිතවාගමො භොති.

එකුං අනිච්චං අවංසිරෙ.

චද්දනං අග්ගං නිසං අගං තිත.

“කචි ලොපං” ‘නි සරෙ ඛිද්දලොපො.

චද්දනආතං—දිසෙ—තාසාතං.

චුඩානා සාසනං සං ගගො තිත

“බ්‍යජනොච” ‘නි ඛිද්දලොපො.

චුඩානසාසනං—දිසෙ—සාග්ගො.

බ්‍යජං ඉචෙතිත.

සරෙ වා සරෙ.

ඛිද්දගො පරෙ සරෙ වා ලුප්පගෙ—බ්‍යජං.

එවං අසෙතිත.

බ්‍යජනො ච විසඤ්ඤංගො.

ඛිද්දගො පරෙ සරෙ ලුතෙත සංයොගො බ්‍යජනො.

විනාශයට ගොතො ගොතනි පුබ්බසංලාපො—එවංස.
නිශ්ශතන සංඝි.

5

අනුපදිසානං වුත්තයොගතො (1)

ඉධානිද්දිසා සංඝියො වුත්තානුසාරෙන ඤෙය්‍යා:

භවා—සද්දි එවං බොධි අභානිත.

යාදෙසෙ ඉමිනා සුතෙනා දස කාරසංයෝගස්ස
තේ ධ්ව කාරසංයෝගස්ස කො—විතො—සලෙච්චං
බොජ්ඣනා.

අසද්දිස සංයෝගෙ එකසරුපතාව—පරිච්ඡිනානිත—
යාදෙසෙ රකාරස්ස යො—පයෙසනා.

වණ්ණානං බහුතං විපරිනතා ව.

ස රති ඉති එවං සා ඉති ක්‍රියා එව බහු අබ්‍යාධො
අධි අහවි සුඛං දුක්ඛං ජිවො නිත.

මාගමො සකාරෙඅකාරස්ස උච-සුමරති-ඉස්ස වො-
ඉකෙවං-පරලොපෙ අකාරස්ස ඔ-සොහි-මාගමෙ
පුබ්බරෙස්සව එකාරස්ස ඉ-සුමුව-වාදෙසෙ නවකාර
විපරිගො-බවනාබාධො-අධස්ස කවි අධො-දිසෙ-අ
බාහවි-බිදුනො ඔකාරස්සව එ-සුමෙ දුක්ඛෙ ජිවෙ.

රදහංලො-පලිබොධො පරිලාභො.

සරෙ ධ්වජෙන වා පරෙ බිදුනො කවි මො—මිඞ්ඞ
නාසි වුබ්බසරණම්—පුබ්බමො පරනතෙනතඤ්ඤා අසු
නනනනා.

බිදුනො පරසරනමඤ්ඤස්සරනාපි—නං ඉමිනා එවං
ඉමං කිං අහං නිත—ඉස්සඅ—නදමිනා—ඉස්ස උ අකාරී
ස්සව එ—බිදු ලොපාදෙ-එවුමං කෙතං.

වාකසුච්චාරණස්ස පඤ්ඤානිස්සව වණ්ණලො
පොපි.

පවිසංඛාස යොනියොනිත—පුබ්බසලොපො-පවිසංඛා
යොනියො.

අලාපුතාදෙ අකාරලොපො-ලාපුති සිද්ධති සිලා
පලවනති.

පුත්තාගෙහෙය විකාරෙපි-අකරමහසෙ තෙ න්‍යායෙ,
සකාරෙ ගරුනො ඵකාරස්ස ඉමිනා ලුහු අකාරෙ-අක
රමහසෙ තිවදිං.

අකාරකියමො ජදො-ගරු ලුහු නියමො හවෙ පුතති
දිසො සංඝොගාදි-පුබ්බො රඝො වගරු ලුහු තුරඝො.
යො-ආ අස්ස අං අ

ඒවම ඤාසි විච්ඤාසා සංහිතා හතතිසා හිතා
සංහිතා නිව චිත්තානං සනතිධ්වං ව්‍යවධානතො.

වොමිස්සක සති.

ථිනවවනාසුතංහිති සබ්බජාතිකාරෙ.

ලිඛාව නිපච්ඡතො.

ධාතුපච්චය විහතති චිත්තභස්සතො සද්දරුපං පී
භංගාම.

ථිනවවනසොග්ගං ලිහං ලුඛ ධිපිසති නිපථාදිසතිව.
බුධි ඉති ධිනෙ.

තභො ව විහතතිගො.

තසමා ලිහා පරා විහතතිගො භොගති චකාරෙන නාසං
ඵකවමනාදි පඨමාදි සඤ්ඤව.

“සිගො අංගො නාහි සනං භමාහි සනං සමිංසු”ති
විහසතිගො.

සිගො ඉති පඨමා-අං ගො ඉති දුතිසා-නා හි ඉති න
තිසා-ස නං ඉති වතුහි-සමා හි ඉති පචමි-ස ගං
ඉති පඨි-සමිං සු ඉති සතනමි.

තාසමත්ථිගමපසගෙ වතතිව්‍යවසා.

ලිහගෙහි පඨමා.

ගො කමමකතනාදි වස්තනරමපනෙනා සස්සරුපගො.
ඤ්ඤො ගො ලිහගොනාම-තස්සාහිධානමගෙන පඨි
මා විහතතිගොහි-තස්සාපනියමෙ-ඵකමතිවතනබ්බ
ඵකවමනා සි.

බුච්චිගොගොහි වචනං-ඵකස්සස්ස වචනං
ඵකවමනං-ඒවං බහුච්චනං.

අනෙතාවෙව.

සො.

අකාරනා පරසා සිසා ඔහු හොති.

සරලොපො මාදෙසපව්වොදිමි සරලොපො
තු පනති.

අං අදිසු පරෙසු සරසා ලොපො හොති නසමා ක
හෙතු නිවාදිනා අසවණේන් පනෙන පනති හොති.

නාය පරං සුතනා.

එවමුපරි සරලොපාදි—බුබො.

බහුමිති චිත්තනෙබ බහුවචනංසො.

අනෙතාවෙව

සබ්බසොනිනාවංචි.

අකාරනා පරෙසං පඨමදුතිසාසොනිනං සඨාසංඛ්‍යා
ආ ඵ වා හොනති—බුබො.

වාති කිං අගගසො.

ලිගඤ්චි පඨමා වෙව.

ආලපනෙ ව.

අභිමුඛිකරණමාලපනං නදඛිකෙ ලිගඤ්චි පඨමාහොති.

“ආලපනෙති ගසඤ්ඤා” “ති සිසා ගසඤ්ඤා.

ගෙ ඉවෙව.

අකාරපිතාදුනානාමා.

ගෙ පරෙ අකාරෙ පිතු සත්ථ අනන්තාදිනමනෙතාව
අනන්තං සාති.

“ආකාරෙවා” “ති ගෙ පරෙ අකාරසා රසෙසා වා.

සෙසෙතො ලොපං ගසීති.

“සො-සිං-සංච-සංචො ගසෙස ඛා” “නාදි
නිද්දිසෙහඤ්ඤා අවණන්චණ්ණවණණාකාරනා
සෙසා හෙති පරෙ ගසී ලපනෙන.

(ගෙ)බුබු බුබා—සො—බුබා.

නාමගෙති දුතිසා.

සං කරෙති නං කමිංනාම නස් දුතිසා හොති;
අං—බුබං—සොසා ඵ—බුබො.

බුද්ධිමත් ව.

කතාර් ව.

සො කතෙති ස කතානාම නස් නතිසා හොති—

ආ.

අතො භොන.

අකාර පරෙ නා ඵනං සාති—වුබෙත—හි.

සුභිසුභිකාරෙ ඵ.

සුභිසු පරෙකාරස්ස ඵ හොති.

සමාතිසමිතනං මහාතිමහි වා.

සබ්බසද්දෙති පරෙසං සමා හි සමිතනං සථාසංඛ්‍යං මහා
ති මහි ඉච්චෙතෙ වා හොතති—වුබෙති වුබෙති.

කරණෙ තතිසා.

සෙන වා කසිරතෙ තං කරණංනාම නස් නතිසාහො
ති—සබ්බං කතතු සමං.

සමපදතො චතුස්සි.

සසස දතුකාමො ගෙවතෙ ධාරස්සෙව්‍යා තං සමපදනං
නාම නස් චතුස්සි හොති—ස.

අතො වා තෙව.

ආය චතුස්සිකච්චනස්සතු.

අකාර පරස්ස චතුස්සිකච්චනස්ස ආයො වා හොති,
වුබාස.

“සාගමොසෙ” ‘ති සෙ සකාරගමො—වුබස්ස.

නං.

දිසොතිව.

සුභංභිසු ව.

සුභංභිසු පරෙසු සග්ගං දිසො හොති වසද්දෙන සච
චිත—වුබානං.

දපාදතො පටිමි.

සසමාදපෙති හසමාදතෙතො නදපාදනංනාම නස්
පටිමි හොති—සමා.

අතො ආ ඵ තෙව.

සමාසමිතනං වා.

අකාරු පරෙසං සමාසමිනනං ආ එ වා ගොභති—බුධා
බුධමිතා බුධසමා බුබෙහි බුබෙහි.

සාමිසමිං ජයී.

භස්සවා පරිගහගො නං සාමිනාම නස්ථ ජයීගොති;
බුබසස-බුබානං,

ඔකාසෙස සතරම්.

යොධාරෙ නගොකාසංනාම නස්ථ සතතමි ගොති;
සමිං—බුබෙ බුබමහි බුබසමිං—සු—බුබෙසු.

බුබො බුබ සුබං දදති සරණො බුබං නගො උකතරං
කිං බුබෙන මහිබයො'පි මුනගො, බුබෙන ඡතා සුඛි
බුබසෙසව මනං දදෙ පදමනං බුබා ලභෙසො'වුතං
බුබසසි'බින කිං කරෙ හවහලෙ හතතා'දු බුබෙ මම.

ඉතො පරං නනිසාපමිනංව වතුභිජයීනංව සරු
පතනා පමිජයීයො හියො උපෙකමගො,

අතකසි.

බුහමතරාසධරාදිතොබව්ව,

සතව.

බුහමාදිතො සිසස ආ ගොති—අසනා.

“යොනාවානො” “හි බුහමාදිතො යොනං අනො
තනං—අතනානො—(හෙ)අතන අනිනා—යො—අතනා
නො.

“බුහමතරාසධරාදිතොඅමානං” “හි බුහමාදිතො.
අංවවනාසස ආනං වා ගොති.

අතනානං අතනං අතනානො—අතෙතන අතනානං—
පකෙක-ජිනවවනානුරෙබෙන එනාහාවො.

“අතරානොනාහිසමිමනරානං” “හි හිමහි අතනනා
සසඅනො—අතනනෙහි අතනනෙහි—එවංකරණො.

“සසසනො” “හි නොකාරෙ.

අතනනො අතනානං.

අමහ නුමහ නාතු රජ බුහමතරා සධ සතථු පිතා
දිහි සමා නාව.

අමනාදිතො සමා නා ඉව ගොති—අතනනා.

“නතොසමිනා” ‘නි සමිතො නි.

අතනි.

අනතනනි භාවනිදොසෙන සුමිතිව අතො—අනත
නිතසු.

රුජ අතනාවංගා.

සමිතනනිසං රුජසෙසබ්බව,

නාවති රඤ්ඤවා.

නාවති සමිතනනිසං රුජසෙසං රඤ්ඤ වා හෙත
නි—රඤ්ඤ රුජෙන.

රුජසං රුජ සුනංහිපු ව.

සුනංහිපු පරෙසු රුජසං රුජ හොති චක්කාරෙන කම්ම න.

“සුනංහිපුච්ච” ‘නි දිසෙ—රුජ්ඣි රුජ්ඣි රු
ජෙති රුජෙති,

සමිතනනිසෙසතා නිකාරො.

“රුජසං රඤ්ඤ රුජ්ඣො සෙ” ‘නි සෙ ර
ඤ්ඤ රුජ්ඣො හොතති—රඤ්ඤ රුජ්ඣො.

“රඤ්ඤං නමිති වා” ‘නි නමිති රඤ්ඤං වා—

රඤ්ඤං රුජ්ඣං රුජ්ඣංංසමාසං නා භුත්වත්තා
නාවති රඤ්ඤවා—රඤ්ඤ රුජ්ඣවා.

“සමිති රඤ්ඤ රුජ්ඣ” ‘නි සමිති රඤ්ඤ

රුජ්ඣි හොතති—රඤ්ඤ රුජ්ඣි රුජ්ඣ රුජෙසු.
භුත්වත්තා.

සමිතනනිසං නතුසෙසබ්බව,

“ආ සිමිති” ‘නි සිමිති නතුසං ආ.

භුත්වා.

සොමති පඨමබ්බව.

නතුසෙසබ්බවා.

පඨමෙ සොමති සමිතනනිසං නතුසං හොතනාකාරො
හොති—භුත්වත්තො.

සුනංහිපු අතනනෙතව.

නතුසෙසබ්බවා යොජු ව.

සුනංහිපු යොජු චක්කාරෙන අඤ්ඤසුපි පරෙසු
නතුසෙසබ්බවා අතනා භාවි—භුත්වත්තො,

සවිභවතීඝ්ණසතරිකානර.

අංගුතේව.

අවංගුතේව ච ගෙ.

ගෙ පරෙ සවිභවතීඝ්ණ සතරිකානර අං අ අ භොනති;
(ගෙ) අනංවං අනංවං අනංවා—යා—අනංවනො
අනංවනො—අනං—අනංවනො අනංවනො.

“භො ති තා සසම්මානාසී” ‘ති සවිභවතීඝ්ණ
සතරිකානරා භාවිතා සෙ තොකානර සම්මති ති ච වා.
අනංවනො අනංවනොන අනංවනොති අනංවනො
ති—අනංවනො අනංවනොසා.

“නමති තංවා” ‘ති නමති සතරිකානරං වා—අනංව
නං අනංවනොනං—සමානංව—අනංවති අනංවනො
අනංවනොනමති අනංවනොසමං අනංවනොසු.

ගවරනා සි.

‘සිමිහගවරනානං නාසද්දොභං’ ‘ති නා
සද්දොසා අං වා—සිලොපො—ගවරං—සිසා ඔ—ගවර
නො.

ගවරනානං නාසද්දොභං.

සෙසෙසු නතුච.

වුතනා සිසා සෙසෙසු ගවරනානං නාසද්දො නතු
ඉව දඬුබො—ගවරනො ගවරනා ඉවාදි—සෙසං
අනංවනොසමං—ගවරනොදොනොම අනංවනො
නො.

අග්ගි සි ලොපො.

“ඉවංගුතේව භවති” ‘ති ඉවංගුතේව
භවතං සමාසංඛ්‍යං කිල සද්දො.
කිලොවාභව.

සපනො ව යොනං ලොපො.

ස ප කිලොපො භොනං ලොපො වා භොති.

ගොසු නතනිකාරලොපෙසු දිසා.

කතො නිකාරෙ ලොපොව සෙසං තෙසු යොසු සග්
නං දිසො භොති—අග්ගි—පතෙබ්.

අනුනුනුව.

යොසවකතරසෙසා කෙබ්බා.

සොසු අකතරසෙසා කෙබ්බා අනුනු යාති—අගායො—
නටාලපනෙ.

අමො නිගාහිනං කිල ල පෙති:

කිල පතො අං මොව ඛිද්දං ගති—අගති—අගති අ
ගායො—අගතිනා—දිසෙ—අගතිහි අගතිහි.

“කිල තො සසස නො වා” ‘නි සසස නොනනං
වා—අගතිනො අගතිසස අගතිනං.

“කිල තො වෙ” ‘නි සමාසස නා—අගතිනා—අ
ගතිමති අගතිසමිං අගතිසු.

අදි අගතිව—සමිනො පන.

“ආදිතො ඔවෙ” ‘නි අං ඔ ව වා.

අදිං අදෙ අදිමති අදිසමිං අදිසු.
දති සි.

“අසොරසස” ‘මා දිනා රසස සමපතෙන.

“නා සිසම්මනපුංසකාහි” ‘නි සිසම්ම අනපුංසකා
නං න රසසා—සිලොපො—දති—සොලොපො—ද
ති—පතෙ.

අසො රසස මෙකවචනායොසවපිව.

එකවචනායොසු කිල පා රසසං ගති.

කිල තො කතරසසානෙව.

යොනං නො.

කතරසසා කිල තො යොනං නොනනං ගොති—ද
තිනො.

“කිල පා රසසං” ‘නි ගෙ පරෙ කිල පානං ර
සසා—(ගෙ) දති දති දතිනො.

වා අං ඉතෙව.

“නං කිල තො කතරසසා” ‘නි අං ඉවචසස නංවා.

දතිනං දතිං දති දතිනො—දතිනා දතිහි දතිහි—ද
තිනො දතිසස දතිනං.

කිල තො කතරසසානෙව.

“සමිනාහි” ‘නි සමිනො නි—දතිනි දතිසු.

භික්ඛු සී ලොපො.

වා යොනං තෙව.

“ලභො වො කාගෙ වෙ” ‘නි ලභො යොනං වොග්ගං වා.

අනතං අනතරස්සො තෙව.

වෙවොසු ලො ව.

වෙවොසු අනතරස්සො ලො අග්ගං යාති—භික්ඛු වො—පභෙබ්බං—අසාලොපදිසා—භික්ඛු—(හෙ) භික්ඛු.

“අනතරස්සො ලභො යොලොපනස්ස වෙවො” ‘නි අලොපනෙ යොග්ගං වෙවො කාග්-අග්ගං-භික්ඛුව භික්ඛුවා භික්ඛු-භික්ඛු භික්ඛුවා භික්ඛු-සෙසං අග්ගිව.

එවං ජනතු ජනතු ජනතවො.

“ලභො වොකාගෙ වෙ” ‘නි හ කාරග්ගනණෙන න ග්ගනං ගොග්ගං-විකාරෙන කිච්චි වොගොනමිහා වොව විසෙසො—ජනතුගො ජනතුගො.

සත්ථු සී.

“සත්ථුපිතාදිනාමා සිසමිං සිලොපොවෙ” ‘නි සත්ථුපිතනස්ස අ සිලොපොව-සත්ථා.

“සත්ථුපිතාදිනං තාසට්ඨිකාගෙ.

අනෙකසුඛාරතං.

සිතොකෙකසු සත්ථුපිතනස්ස අග්ගෙනාති.

තතො යොනොවතු.

තභො ආරතො යොනං ඔගොති-සත්ථාගෙ-(හෙ) සත්ථ සත්ථා සත්ථාගෙ-සත්ථාරං සත්ථාගෙ සත්ථාගෙ.

‘නා අ’ ‘නි ආරතො නාස්ස අ—සත්ථාග් සත්ථාගෙති සත්ථාගෙති.

උ සසමිං සිලොපො ව.

සෙ සත්ථුපිතනස්ස උ ගොති සිලොපොව වා-සත්ථු සත්ථුගො සත්ථුගො.

“වානමහි” ‘නි නමිති අගෙ වා—සත්ථාග්ගං.

“සත්ථුනාතනවෙ” ‘නි නමිති සත්ථුපිතනස්ස අග්ගං වා—දිසෙ—සත්ථාග්ගං.

“තතො තමි” ‘නි ආරතො සමිතො ඉ.

“ආරේ රසාවතියා” “නි ඉති ආරසා රසාවතියා”
සසාරි සසාරි—එවං නතතාදි.

පිතා සසෙව.

“පිතාදිනාවතියා” “නි සිතොදොදො ආරසා රසාවතියා”
විසෙසො—පිතරේ—නවති පිතනනතිපි ගො
නි—එවං හානුපනුතො.

අතිතු.

රසො—අතිතුටො—සොලොපො—අතිතු—සෙසං.
සිතො රසොව විසෙසො—එවං සබ්බොදොදො
පුබ්බොව සොනං නොකාරොව—සබ්බොදොදො සබ්බ
බොදො.

ගො.

ගොවිලොව.

“ගොපුටො” “නි ගොසදොකාරසා ආවො.

“නතො ගොනාවො” “නිත තුසදොන නොනං
ඔ-ගොවො—නටාලපනො.

අවමතිව.

අමති පරෙ ගොසදොකාරසා ආව අවා ගොනති
වසදොන නිතංවරිතො සෙසෙසුපි.

“ආවසුටො” “නි අමති ආවනසා උතනං වා
ගාමං ගාමං ගමං—ගො—ගොවො—ගොවෙන ගවෙන
ගොති ගොති,

“ගොවසො” “නි සෙ සසා ආවො—ගොවසා ගවසා.

“නතොන” “වාදො වකාරෙන නං ඉවමසා අං
සසා අවොව—ගමං.

“සුඛිනාසුටො” “නිත වකාරෙන ගොසා ගු ව-
විතො—ගුතං ගොනං—ගොව ගොවෙන ග-
වෙන ගවෙන ගවෙන ගොති ගොති—ගොව ගවෙන ග-
වෙන ගවෙන ගොස.

පුලිලො

සසො සිලොපො.

“ආසො” “නි ඉති ආකාරසා සසො—සො
ලොපො—සසො—පනො—සසො.

“සබ්බන්තො” ‘නි ගණ්ඨං ඵං-නෙ) කඤ්ඤා කඤ්ඤා
කඤ්ඤායො-කඤ්ඤාං කඤ්ඤා කඤ්ඤායො.

ආය ඵකච්චනාසෙසොතිව.

“සබ්බන්තො” ‘නි නාචෙකච්චනානාමො.
කඤ්ඤාය කඤ්ඤාහි කඤ්ඤාහි-කඤ්ඤාය කඤ්ඤා
නං.

සප්පතා සමිං යං ටි.

සපති සමිනො යං වා ගොති-කඤ්ඤායං කඤ්ඤා
ය කඤ්ඤාසු.

රතති සි ලොපො.

“නෙ ඉත්තිකිනිත වො” ‘නි ඉත්තිමිවණ්ණවණ්ණා
නං පසඤ්ඤා-සොලොපදිසා-රතති-පඤ්ඤා-රතතියො
නට්ඨාපනෙ-රතතිං රතති රතතියො.

ඵකච්චනාසෙස නාදිනානොතිව.

“පඤ්ඤා යො” ‘නි නාචෙකච්චනානං යා-රතතිසා
රතතිහි රතතිහි-රතතිසා රතතිනං-රතතිසං රතති
සා රතතිසු.

නදි.

සෙසං රකතිව-අසන්නා රසෙසාව විසෙසො-සාතු
රතතිව-මාතු සිතු දුර්භාදයො පිනෙව-පඤ්ඤා න
දිව.

කඤ්ඤා ඉති සිනෙ.

ඉත්තිමිවණ්ණා ආයං ච්චයො.

ඉත්තිං චිත්තමානා අකාරනානො ආ පච්චයො නො
ති-සරලොපපකතාදි-කඤ්ඤා.

“ධාතු පපඤ්ඤා විභතතිවණ්ණිතච්චිවලලිහං” ‘නි
ච්චනො පච්චයනාසො ලිහනා නසිතාදි සිකාන ච
කාරෙණ නාම මිවකත සාදි-ඵලං ඊ ඉතිසු.

ඵලං අන ඵලනා කොතිලං අසො මුසිකා බලාකා ම
දු පර ඉවමාදි.

ඉත්තිං-නාතිකාරො.

නදිදිනො වා ඊ.

ඉත්තිං නදිදිනොවා අනදිදිනොවා ඊගොති-නදි

හැරි කුමාරි ලාභයින් තරුණි සුකසුම් ඉති ඉව්වාදි.

“වතුලාදිනමානාමිකාර” ‘නි ර්වෙහි මාතු
ලාදුනායා අනො—මාතුලානිතාදි.

අනද්දිනොවා ර්—නි—හැරි.

හව්නානොනො.

ර්වෙහි හව්නායා නොනො නොනි—නොනි.

“නුව නික නොනො නොනො” ‘නි ර්.

මානම් නාමිකි වෙනතෙයයි නොනි.

“නතුයා නාමිකාර” ‘නි නතුයා නො වා—නො
නි නොනොනි නිතිනි නිතිනි.

නොනො නතු වාපදෙයො—නොනි නොනි.

පති හිකු රාජිකාරනොනි ඉති.

පනාදිති ර්කාරනොනි ඉති නොනි.

“පතිසිතිමි” ‘නි පනානොනො අනො—නො
ලොපාදෙ නොනොනො ලොපානොනො.

“වා පරෙ අසරා” ‘නි ඉලොපො දිකො.

නොනොනි හිකු රාජිකි මෙඩානි නොනිති
මිවාර්ණි නොනොනි නොනොනි නොනි.

ඉතිලිනො.

8

විනාසි

නොනොනො අනො නිව්නොනො.

නි.

අනොනොනි නොනොනො නිව්නො අං නොනි.
විනාසි.

නොනොනි නොනොනොනො.

අනො නිව්නො.

අනොනොනි නොනොනො නොනො නිව්නො නි
නොනො—විනාසි—පනො—නොනොනොනො—විනාසි
නි—නොනො—(නො) විනා විනා විනානි—විනාසි—
නොනො—විනානි—නොනො නොනො.

විනාසි—විනා.

නො.

කාස උපවාස මාස දිවස රස වීල පිල රස අමු ලබා
දෙසා.

ඉහි නපුංකක ලියා නගර අවිච්ඡාදිනා.

සබ්බලියා නව පුට පුර පතන මිඬු කලසාදෙසා-නාමික
නා සබ්බනාමානිව-සථා-තවො-ඡුඤ්ඤි-පථි-නවමිච්චාදි.

නාමිකනා සථා-දෙවදනොනා-ආ-දෙවදනනා-දෙවද
නනමිච්චාදි.

10 ✓

සබ්බ කතර කතම උභය ඉතර අකුකු අකුකුතර
අකුකුතමි පුබ්බ පර අපර දකඛිණ උතතරුච්ඡාය න
චිත ඉම අමු කිං භූමන අමන ඉති සබ්බනාමානි.

සබ්බො බුඬොව-අයං විසෙසො.

ථොතොව.

64 සබ්බ නාමකාරතො පඨංගො.

සබ්බාදිනමිකාරතො පරො පඨමො සො ජිහනං ස
ති-සබ්බො.

“තඤ්ඤා නොව්ව සබ්බනාමෙති” ‘ති නිසෙධා
ස සමා සමීචනං ආස ආ ඵ නගොගති-සබ්බො.

සබ්බොනො නං සං සානං.

සබ්බාදිනො නං ඉච්චස්ස සං සානං ගොගති.

අකාරො ඵ ඉ තොවි.

සබ්බනාමානං නමිතිව.

නමිති සබ්බාදින මකාරස්ස ඵ ගොති-සබ්බස්ස ස
බ්බොසානං,

ඉති-ආ-සබ්බො කකුකුච-අයං විසෙසො.

වාතොව.

සාග්ගිකමි සානං සංසා.

සපසකුකුතො සබ්බාදිනො සමීචනං සංසා වා
ගොගති.

“සංසාගොක වචනොපුටො” ‘ති සාගමො.

සො රසං.

චිතව්වත් සංසාසු සො රසං සාති-සබ්බස්සා සබ්බා
ස සබ්බාසං සබ්බාසානං-සබ්බස්සා සබ්බාසං සබ්බාසු.

නොතැනි සිව් මාසයා,

සපයැකැති සබ්බාදිති සම්මොදාය සා නොහොනි.

නපුංසක-සබ්බං සබ්බාති-එවං පුත්තියා-සබ්බාදො
නපුංසක නතිසාදිසු සක සකපුමසමා-එවං සසදනනා.
පුබ්බපථපරෙතිතු සම්මො 'සද්දනුප්පනනාතිපාත
නාසිල්ලි නති' 'ති අතිරිසං එ වා-පුබ්බෙ පුබ්බසමි.
ඉ වඩාදි.

එකසදො සබ්බාදාසකුලසකුල සනායකො-සදසංඛ්‍ය
කො නදෙකවමනො අකුලසා සබ්බවමනො-සාදින
මාලපනං නති.

නසි.

සිමති සං අනපුංසකකොට්ඨව.

එතනෙසං තො.

සිමති අනපුංසකානං එතන ඉ වෙවනෙසං නකාරස්ස
සිතොති-සො.

තස්ස වා නතතා සබ්බසි.

නිලිගෙසු සබ්බාදි නකාරස්ස නො වා හොති.

නෙතෙ-සෙසං සබ්බසමං-නතනංව විසෙසො,
ඉතිරිසං-සා නා නායො නා නායො ඉ වඩාදි.

ඉතෙව.

තනො සස්ස ස්සාය.

නා එතා ඉමාති සස්ස ස්සායො වා හොති.

සංසාරෙකවමනෙසු ඉ ඉතෙව.

තස්සා ඉ.

එකවමනසංසාසු නාසදාසස අ ඉතනං වා යාති-නි
සාය නිසා නසා නාය නාය නායානං-නිසායා
සං නායා නාසු.

නපුංසක-නං ඉ වඩාදි.

එසො-සෙසං සබ්බසමං.

ඉතිරිසං-එසා.

සංසාරෙකවමනෙසු ඉතෙව.

එතිමානමි.

එකවමනසංසාසු එතා ඉමානමනසස්ස ඉ හොති.
එතිසාය එතිසාය එතාය එතාය එතායානං-එති

සයා එතසයා එතාසයා එතාසය-සෙසයා සබ්බාව.

නපුංසකෙ-එතං ඉවාදි.

ඉමයි.

“අනාපුංසකසයාහිං සිව්හි” ‘නි ඉමසයා අයං.

සිලොපො-අයං ඉමෙ-ඉදං ඉමෙ.

“අනිවිනාමනිවෙ” ‘නි ඉමසයා අනොඉමිව—අනො
න ඉමිනා

“සබ්බසිමසෙසවං” ‘නි සුනංහිසු එ වා.

එනි ඉමෙයි.

වා ස සමා සමිං සං සා සවතාං ඛොට.

ඉමසද්දසයා ව.

ස සමා සමිං සං සාසු ඉමසයා අතතං වා ගොති.

අසයා ඉමසයා එසං එසානං ඉමෙසං ඉමෙසානං—අසමා
ඉමමිනා ඉමසමා එනි ඉමෙයි—අසමිං ඉමමිති ඉමසමිං
එසු ඉමෙසු.

අතතපකෙ.

“නාතිමෙහි කතාකාරෙහි” ‘නි සමාසමිනං මහා
මිහි නයිජ්ඣකෙත.

ඉතිසං-අසං-සෙසංඑතාව-සංසාසවතං ව විසෙසො.
නපුංසකෙ.

සවිහතනිසස වාඛොට.

“ඉමසසිදමංසිසු නපුංසකො” ‘නි ඉමසයා ඉදංවා.

ඉදං ඉමං ඉමෙ ඉමානි-එවං පුතිසා.

අමුයි.

වාඅනාපුංසකසයා සිමිතිවොට.

“අමුසසවොසං” ‘නි මසයා සො වා.

සිලොපො-අසු.

“සබ්බන්තා කො” ‘නි සබ්බන්තාමතො කාගමො.

“කො” ‘නි ඔ-අමුකො-පකෙ, අමු-අමු අමුසො.

පුබ්බෙව සොනං වොකාරො න-අමුං අමු අමුසො—

සෙසං හික්ඛුට්ඨ සබ්බාදි කාරියාඤ්ඤානු-

ඉතිසං-අසු-සෙසං සාදුසමං—විසෙසො සං-අමුසයා

අමුසා අමුසං අමුසානං-අමුසයං අමුසං අමුසු.

නපුංසකෙ.

- සජ්ජනනිකං අං සිද්ධ නාස්ස සංකතං ව,
 “අමුසොදුං” “නි අදුං-අදුං අමු අමුති-ඵං දුතිසා,
 “සෙසසසුචෙ” “නි සබ්බස්ස කිසස කො,
 කො කා කා/ඉවාදි-උප්පත්තො සබ්බ සමො,
 තුමහස්සි-අමිහස්සි,
 සජ්ජනනිකං තුමහාමහානං තස්සිකාරො,
 තමහං සිමිති ව,
 සිමිති සමිහරතිනං තුමහාමහානං කිං අහං හොනති
 ච සද්දෙන තුමහස්ස තු වංච,
 කිං තුවං අහං-සො, අමෙහ,
 “මයං දොමති උසිමෙ” “නි අමිහස්ස මයං හොති,
 මයං,
 “තංමමිති” “නි අමිති තං මං හොනති,
 “තවං මමච නවා” “නි අමිති තවං මමච නවා,
 “තුමහස්ස තුවං මුත්ති” “නි තුමහස්ස තුවං කිං
 ව-තං තවං තුවං කිං මං මමං,
 ආනන්තං ව,
 162 “වා යථ ප්පසිමො” “නි දුතිසායොස්ස ආකං වා-
 තුමහාකං තුමෙහ අමහාකං අමෙහ,
 “නාමිතිතොමසා” “නි නාමස්සි තසා මසා හො
 නති,
 “තසා තසිතං තකාරො ධිතතං වා” “නි ත
 සස්ස කො වා,
 කිසා තසා මසා තුමෙහති අමෙහති,
 “තව මම සෙ” “නි සෙ තව මම හොනති,
 “තුග්ගං දෙහා චෙ” “නි සෙ තුග්ගං මග්ගං ව,
 163 “සස්සං” “නි සස්ස අං වා,
 “අමහස්ස මමං සජ්ජනනිකං සෙ” “නි සෙ අමහස්ස
 මමංච තව තුග්ගං තුමහං මම මග්ගං අමහං මමං,
 164 “තුමහාමෙහති නාමකං” “නි නාමචතස්ස ආකං
 තුමහාකං අමහාකං,
 සමා නාව,
 “තුමහාමහානං තස්සිමස්සි” “නි සමිමිති තස්සි මස්සි

හොනනි—භේකතෙ—කයි තයි මයි-තුමෙහසු අ
මෙහසු-ප්‍රිහත්තෙස සමිං.

නාවානෙව.

පදනො දුතියාවතුහිප්ඤ්ඤ වො නො.

අනිඤ්ඤානකා චිත්තො පදං-දුතියා වතුහි ප්‍ඤ්ඤ ඛ
සුච්චනෙසු පරෙසු පදසමා පරෙසං සම්පන්නතං තුමහා
මිත්තං වො නොකාග් නවා හොනනි.

රුකත වො, පසාත වො-දදති වො, දදති නො-
සඛාවො, සඛානො-නවාහි කිං, එසො අමහාකං සඛා,
පදනොත්තසිකාරෙ.

“නෙ මෙකච්චනො” “නි වතුහි ප්‍ඤ්ඤවචනෙසු
නෙ මෙ හොනනි-දදති නෙ, දදති මෙ-දදං නො, අ
සං මෙ.

“නාවහි” “නි අමති නිසෙධො-පසෙඨිතං, අප්‍ර
ති මං.

“වාන නියමෙව” “නි තනිසෙකච්චනෙ නෙ මෙ
වා හොනනි-කතංනො, තසා වා-කතං මෙ, මහා වා.

“බ්‍රහ්මච්චනොසු වො නො” “නි තනිසා බ්‍රහ්මච
නෙසු වො නො හොනනි-“බ්‍රහ්මච්චනො” පඨමෙසො
මිති වං—කතං වො, කතං නො—ගාමිං වො ගච්ඡෙසා
ඵ-ගාමිං නො ගච්ඡෙසාමි.

සංඛ්‍යා ප්‍රච්චනෙ—එකසඳො සබ්බනාමෙසු වුත්තො-
වාදසො අසාරසන්නා බ්‍රහ්මචනො.

සම්පන්නතං දුතිප්‍රමනාසංසකසංඛ්‍යානි වා
ධිකාරො.

“යොසු විනතං මෙවෙ” “නි විසං මෙ හොනි-
මෙ මෙ-විහි මිති.

නොවවාදිතොනමිති.

නමිති වාදිතො නකාග්ගමො නොනි-විනතං-විසු-ප්‍රි
හත්තෙස සමිං.

තිවතුන්තං නිසෙඨො චිත්තෙසා නගො චිත්තො

රෙ හිනි වහාරි.

යොසු ඉරිපුමනපුංසකෙසු සවිහරනිනං නිවතුනං
නිසො වතසො ආදරො නොනති—නයො—නරො
නිති නිති-නිනනං.

“ඉණ්ණමිණ්ණනනනිති සංඛාරි” ‘නි නිස
දුකො නං ඉවසො ඉණ්ණං ඉණ්ණනංව-නිණ්ණං
නිණ්ණනං-නිසු-ඉරිපුං-නිසො-නිසො-නිති නිති-
නොවාදෙ වකාරෙන නමති සං ආගමො-වග්ගෙන-
නිසුනනං-නිසු-නපුංසකෙ-නිති-නිති-නිති-වතොරො

“ඔ සරෙ ඔ” ‘නි වකාරෙන යොසු උසා උරො.

“නනො යොන මොතු” ‘නි හ තුකාරෙන යො
නං ඔ-වතුරො-ඵවංදුහියා-වතුති-වතුනං-වතුසු-
ඉරිපුං-වතසො-වතසො-වතුති-පුබ්බව සං ආග
මො—සද්දිනා උසා අනං—වතසනනං-වතුසු-නපුං
සකෙ—වතාරි—වතාරි.

“පවාදිනමනාරො” ‘නි යොසු සවිහරනිසා පවා
දුනනසා අනං—පව-පව.

“පවාදිනමනං” ‘නි සුනංගිසු පවාදුනනසා
අනං-ඵද්දිනමපවාදෙසං-පවති-පවනං-පවසු-
ලිහනනසෙ සමං.

ඵවං ජ සත්ත අභි නව දසාදරො අභිරසනා—විස
නසාදරො ආනවුහියා ඉරිපුමා එන වවනනා—විසති
රනනිව-ඵවං නිංසති-වතොලියං පඤ්ඤාසං සද්දති
පරං සබ්බාසං විහරනිනං සබ්බාසමාදෙතිහ ආදි
සද්දෙන ලොපො-සසි විසතිව-ඵවං සත්තනි අසිති න
වුති-සනං නපුංසකමෙකවවනනං-ඵවං සනසාදි-
කොටි විසතිව.

රුසිහෙදෙතු සබ්බසා බහුවවනපි-ඤ්ඤා-වෙ වීසතිසො
බුබ්බනා—නිසො විසතිසො දිනසවිකා-ඵවමඤ්ඤතු.

ඵසෙ ‘සො ඵනනි පසිඤ්ලොකසාහොති සසාසෙසු
විදුමනපුංසකානිත්තවවනනනානිමානිලොකෙනාථා

අලියා වුවහොත්.

කවි තො පවමයෝ.

ලිහතො පවමයෝ කවි තොපවමයෝ හොති
“ත්වාදයෝ විනතානිසංකෘතෝ” ‘නි තොපවමයෝ ද
ත්වත්තානං විහතානිසංකෘත-තත්තා තදත්තානෙපි විහ
ත්තානිසංකෘතා පදත්තා සිඛනිනි න පුනවිහනි-චොර
සමා, චොරතො-එවං පිනිතො මානිතො-එසු “පිනා
දිනාදිසමිති” ‘ත්වත්තානිසංකෘත-තත්තා තදත්තානෙපි පිනාදි
නං උසං ඉ.

ඉමසං ත්වත්තානෙපි ව.

එං අදිසං පරෙසං ඉමසං ඉ හොති-ඉතො.

“සබ්බසංසාරසංසාරො” ‘නි සොපෙසෙවන
සං අත්තං වා-අතො එතො-පතො-සරොපාදි
නා අකාරොපො.

“ත්වත්තානෙපි” ‘නි කිසං කු-කුතො.

“කවි තො” ‘නි සුත්තවිධාකරණෙන සත්තමයෝ
ව තො හොති-අදිසං අදිතො.

“ත්වත්තානෙපි සබ්බසංසාරො” ‘නි සත්තමයෝ තු
පිප්පවයා හොති-සබ්බසංසාරො, සබ්බසංසාරො-එතො;
එවං අත්ත අසු එසු.

“ත්වත්තානෙපි” ‘නි පුබ්බ ඵතං අ-කුතු කුතු.

“සෙසෙසංසාරො” ‘නි කාදෙසෙ-කසු.

“නිසංසාරො” ‘නි වප්පවයො.

“නිසංසාරො” ‘නි කො-කකාරකාරො
පො-කි.

“හිංහංගිවනං” ‘නි කිසං හිං අදිප්පවයො.

“කුභිංහංගිවනං” ‘නි කිසං කු වකාරෙන භිවනා
ද්වනං ව-කුභිං කුභං කුභිවනං.

“නමො” ‘නි හිංහං-තභිං තභං.

“ගතො” ‘නි හිං-ගතං.

“ඉමසං හමා” ‘නි හමා-ඉමං ඉමං.

“සබ්බසංසාරො” ‘නි සි-සබ්බසංසාරො.

කාලෙ නිසිකාරෙ.

“කිංසබ්බිකෙසුකතස්ස කුභි ද්දවනං” ‘නි කිං අදි
කො ද දවනං-කසමිකාලෙ, කද කුදවනං.

“සබ්බස්ස සො ද්දමහි වා” ‘නි සබ්බස්ස සොවා-
සද සබ්බදා.

“නමහා ද්දතිච්චෙ” ‘නි දති දව-නදති නද.

සදදිනා ඉමසදා සමානාපරෙතිව සට්ඨාසංඛ්‍යං ජ්ජු
පට්ඨිකා ඉමසමානානං අසාව-ජ්ජු සජ්ජ අපරජ්ජු.

“ඉමස්මා රහිධුනාද්දතිච්චෙ” ‘නි රසනාදිපට්ඨිකා.

“ඵන රහිමහි” ‘නි ඉමස්ස ඵනො-ඵනරහි.

“අ ධුනාදිච්චෙ” ‘නි ඉමස්ස අ-අධුනා ඉදති.

ලොපනෙතිව.

සබ්බාසමාධුනොපසග්ගනිපානාදිතිව.

ඵනෙති පග්ග සබ්බා විහරති දුප්පතො-කිං අවුසො
කුලෙහ අවුසො.

උපසග්ගනිපානා වුච්චනෙන.

ප පග්ග නි නි උ උ සං වි අව අනු පරි අබි අහි
පති සු ආ අති අපි අප උප-ඵනෙ විසන්තපසග්ගා.

ච න ව වා මා හි ධි වි කු භු භු චෙ රෙ හෙ
සෙව චෙ චො ඛො නො නො සං නං තං කිං;
හඤ කිර ඵව කිව යාව තාව වතුවා අපි අහ ඉංස
නග්ග ආම නාම ඤින පුන පන ආහ සහ මුසා
සකකා ලබ්බා හෙය්‍යා ආග දුග් දිවා නවා විනා නානා
අබා මුබා මිච්ඡා පච්ඡා ආවි සකඛි සච්චි සච්චි බි
හි සදි ඉති කිනති අපි සොපි බ්බු නනු කිමු අසං
සග්ගෙ සචෙ හචෙ සුචෙ සුචො අරෙ පුරෙ නමො
නිරො අබ්බා අබ්බා අහො රහො හිසය්‍යා සිසය්‍යා
අහොනා පාහො සුදං කලං ඵලං ධුටං අලං
හලං සසං සාසං සමං සාමං කාමං පාරං ධිරං
චිරං සුරං අහං සහං උච්චං නිච්චං සකිං සබ්බං; අපිච්ඡා
අනග්ග ආරකා ඛාතර් බ්බ්බා යාවතා තාවතා සමනතා
සාමනතා ආමනතා සමමුඛා වරහි තරහි සමපති

අයති උපරි යාවඳෙ නාවඳෙ තිරිසං සනිකං
සසකකං; එතරති එතතාවතා පරමවුඩා කිතතාවතා
අඤ්ඤාදිත්ථ සෙසස්ථිදං; අරොවතාම; භික්ෂොසොම
තතාසංඝවාදසො කිපාතා.

සදිසා සෙ නිලිහෙසු සබ්බාසුච විහන්තිසු
ච වෘතසුච සබ්බසු භෙතිපාතා'ති කිතතිතා.

සථා-උච්චං, රුකො-ලතා-ඝරං වා;
උච්චං, රුකො හෙරුකො රුකො රුකොන රුකො
සා රුකොසමා රුකො වා-ඉච්චාදි-උච්චං, රුකො
රුකො වා-ඉච්චාදි-එවං ලතා ඝරති.

උනෙසසු විහන්තානා ක්‍රියාදෙස සමස දිසාතුණයෙති
සබ්බාපි සථාසොභා විහන්තිසො 'ඤ්ඤාතිතු පට්ඨමා.
කංසථා-අධි අනෙතා සද්දෙති සත්තම්-සයං සද්දා න
තිසා ජලී ව-නමො සද්දා පට්ඨමා දුතිසා ව-පාරංසද්දා
සත්තම්-දිවා සද්දා පට්ඨමා දුතිසා සත්තම් ව-හෙයාසද්දා
සත්තම්-උච්චං සද්දා සබ්බාපි-ප සද්දාව ව සද්දාව ප
ට්ඨමා-හෙ සද්දා අලපනෙ පට්ඨමා-තථාඤ්ඤාතිපි.

උපසභා සබ්බාපි සද්දනතරෙන සහ පසුරුනෙත-
තිපාතාතු කෙවි විසුංපි-සථා-පහාරෙ පහරති-සාව
සොම භාසතිවා කුරෙතිවා සොභිතාසදි.

එකෙකලිභං චිලිභං නිලිභං වාපසලිතිකං

චතුරෙති නාමං නාමං නමනාස්වා'ති කිතතිතං.

නාමිකං.

"නාමානං සමාසො සුන්හිඤ්ඤා" 'තැබිකාගේ.

සමාසොති හිනනාස්වානං පදනමෙකස්වා-සුන්හි
ඤ්ඤාති අඤ්ඤාමඤ්ඤා සම්බන්ධයෝ.

විහානා තැබිකානබ්බං වාක්‍යස්වා.

මහගෙනාව සො විරෙවාති වස්සකා,

විප්ලවයේ අනුලෝමයෙන් කම්මකරුවෝ.
 හිතනායවහි නිමිත්තය සඳහා එකසමී වැඩුණි ප්
 වනනා අලලාසකරණය-විසේසන විසේසන භූතා සමා
 නාධිකරණය වෙ පද සද සමසන්නත නද සො සමා
 සො කම්මකරණය නාම-දුබ සමාසසුතනාති සඤ්ඤ,
 වාගරන සමාසවිධායකාති-අගනිතවිසේසනා බුධි පි
 සෙසාමිති න උපායනිති විසේසනං පුබ්බං හොති-
 සමාසෙතෙව අලලාසකරණයනසා පුත්තනනා නපා
 කාසනායා පසුතනා සමාසතො අතිරිතනා වසොඉ
 වෙවන පුත්තනානමයනසාගොති සද්ධා නපායුරු
 නොන-එවම ඤ්ඤානු.

තෙසං විභතතිගො ලොපා ව.

තෙසං පුත්තනානං සමාසානං පුබ්බතනපදනං වි
 හතති දුපසන්නත වසාරෙන ඤ්ඤිත-නතො මහනන
 වර ඉතිව රූපපසනෙ.

පකතිවසසසරනාස.

විහතතිසු දුතනාසු සරනනසා පුබ්බතනසා පරතන
 සාම අසා සමාසපදසා පකති නොතිනින දුතනාකා
 රු පුනානිසෙත-නතො විහතනවර ඉතිනිතෙ.

මනනං මනා අලලාසකරණය පදෙ” ‘නි ම
 හනනසා මනා.

නඤ්ඤාසමාසනිතකා නාම වාගවෙනාදිසු ව.

නඤ්ඤාසමාසනාමංඉව දසබ්බා නවෙයනුති පච්චසෙ
 වරෙකා-නතො වහනිතාස සාදි-මනාවිතෙ මනාමං
 රු ඉවෙනාදි.

කම්මකරණය වෙනුව නපුරසොම ලාභිනො

තසො පරපදෙ ලිභං බහුබිති පදනතරෙ.

රතනාම සා පච්චාති, රතනපච්ච-මහනතිම සා සබ්බා
 වාති, මනාසබ්බා.

එසේ “කම්මකරණයෙ ඤ්ඤාතෙ” ‘නි පුබ්බපදෙ පුබ්බ
 ව කතෙ ආ රූ පාච්චසානං නිවුතති.

නිලංව නං උපායං වාති, නිලපායං-සංචිත සංචි, ස

එව සා සාමාමානි, දැන් සාමා, නාරි-මුඛවෙව් වැනේ, මුඛවෙව්—විසේසනවිද්‍යා සාහං සඳේවනනා කිවි විසේසනං සඳං කෙරුණි—භික්ෂුසභානා ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි.

නසද්දාසි නසා ලොභො—න සුරෙ, අසුරෙ—එසේ කිව්වාදි—විසේසනවිද්‍යා සාහං සඳේවනනා කිවි විසේසනං සඳං කෙරුණි—භික්ෂුසභානා ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි.

“භික්ෂුසභානා ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි—ඉව්වාදි” ‘නි නසා අ-න අසො’ අනසො—එසේ “සරෙඅනි” ‘නි නසා අනි.

“නාටිකාං සමාසො” ‘නි සුතෙන විධාකතෙන අසුතසභානමපි කිවි සමාසො—න පුත ගෙසා, අපුත ගෙසා, ගාථිකාදි-එසේ ගෙසොන සමාසො නස දො අසුතසභානමපි පුතෙන ගොභවිගාභවලා සමාසො.

නසො ලොකා සමානවා, නිලොකං—එසේ “සංඛාරා පුබ්බො දිගු” ‘නි කම්මධාරස්සා දිගුසභානා “දිගුසභානා කතං” ‘නි එකතනා-නපුංසකතනම්.

නපුරිසානෙව.

අමාදයො පරපදෙහි.

පුරිසානාදයො පරපදෙහි නාමෙහි සද්ධ සමසානෙන නද යො සමාසො නපුරිසොනාම-ගාමගතො, ගාම ගතො—පසා වා සිභි ගාමං ගතො තිසො සාවර්ණනා කුසුමනත්තාය නසමාසො-නටාසද්දාසි සෙසං. රසද්දාසි ගතො, රජතනො.

කිව්වාදි නෙන තිසො අධිකස්ථ වෙතො—තබ්බ අනිසා රිච්චාපච්චා කිව්වා—පුරිසානෙව මජ්ඣිමනිකායෙ වෙතං අධිකස්ථවෙතං—සොනලෙසො, කුසො ඉව්වාදි-ඉසානෙහි සථා ලිඝනෙන නටා පුරිසානා පුරිසානෙහි උච්චිතො නිසද්ධ-දධිනා උපසිතො හොප් නං, දධිහොප් නං—සමාසපදෙහෙව උපසිතනායාස ක

එනා නිකේයාසුහතස්තා-උපසින්නසද්දායසොගො
පුබ්බෙව.

කරණොතු-අසිනා කලහො, අසිකලහො-බුද්ධියා
දෙය්‍යං, බුබ්බදෙය්‍යං-පරස්සපදං-එසී විහත්තසලො
පො-එවං අත්තනොපදම්මොදි-මොරස්මා හස්සං, මො
රහස්සං-එවං ඛන්ධිනමුත්තොවොදි-රඤ්ඤා පුත්තො,
ගුප්පුත්තො.

බ්‍රාහ්මණස්ස කණ්හා දන්තා ඉව්වතු දන්තා, පෙකම් ප්‍ර
ස්ථිති කණ්හන සංඛක්ඛාභාවා න සමාසො-සද්දා ක
ණ්හාව හෙ දන්තාවෙති කම්මධාරයො තද්දා ජ්ඣි ක
ණ්හදන්තා පෙකම්ති බ්‍රාහ්මණකණ්හදන්තාති සමාසො
හොතෙව-රඤ්ඤා මාගධස්ස ධනන්තසතු රඤ්ඤාති
ජ්ඣි ධනමපෙකම්හෙ න මාගධං රුජ්ඣම මාගධසද්දොන
වුච්චෙතති. හෙද්දාභාවා සඤ්ඤා භාවොති තුල්ලස්සාඨිකර
ණොන මාගධෙන සහ රුජ්ඣන සමස්සතෙ-විචොතිස්
ඤ්ඤා-රඤ්ඤා අසො පුරිසොවෙත්තසතු රඤ්ඤා
අසො රඤ්ඤා පුරිසොතිව පච්චෙකං සඤ්ඤාතො සා
පෙකම්තා අභිති න සමාසො-අසොව පුරිසොවාති ව
ඤ්ඤා කතොතු රුජ්ඣ පුරිසාති හොතෙව-අඤ්ඤා, නපෙ
කම්තො-රඤ්ඤා, ගුරුපුත්තො ඉව්වතු රුජ්ඣපෙකම්
නොපි ගුරුතො පුත්තෙන සහ සමාසො-ගමකත්තා-
ගමකත්තෙපි සමාසස්ස නිබ්බිතං-තස්ස ගුරුතො පු
ත්තොති විග්ගහො-එවමඤ්ඤාතු.

රුපෙ සඤ්ඤා, රුපසඤ්ඤා-කුච්චිකුසං-කුපෙ මුඛ
කො වීය, කුපමුඛකො-එවං නගරකාකො ඉව්වාදි-
අනුපමාස ඤ්ඤාගමසතෙ-අනෙතවාසිකොත්තාදෙ වි
හත්තසලොපො.

අඤ්ඤාපදෙස්සි බුද්ධිබිති.

අප්පච්ඡන්තාන මඤ්ඤාසං පදනා අඤ්ඤා වෙවා බ
හුතිවා නාමාති සද්දා සමස්සතෙ තද්දා සො සමාසො බ
හුතිබිති නාම.

අගනා සමග්‍රා සං සො, අගනාසමග්‍රො, විනා රො—
 ජනානි ඉන්ද්‍රියානි සෙන සො, ජනින්ද්‍රියො, හගවා—අනි
 නොදග්‍රහි සෙන සො, අනිතග්‍රහි—අග්‍රානානිනොවාප්‍රායොදො
 යදේවරං විසෙසනස්ස පරතා—කරග්‍රොතු—ජිනො රු
 කොබා සෙන සො, ජිනනරුකොබා, ජිරසු—දිනොනා සුං
 කො සස්ස සො, දිනනසුංකො, රුනි—නිග්‍රහා ජනා ය
 සවා සො, නිග්‍රහප්‍රනො, ගාමො—දසබ්‍රානි සස්ස සො,
 දසබ්‍රො, හගවා—නානි සමො සස්ස සො, අසමො.

එස් “අතර්නාසසා” “නි යොගවිහාගෙන නස්ස අ.

පහුනා ජිනා සස්ස සො, පහුනජිවෙහා—මිහනනි ප
 ස්ස සස්ස සො, මිහාපසොසො—විසු.

“ඉන්ද්‍රියං භාසිතපුට්ඨිස්සි පුමාවචො” “නි පුංභාවා
 නිදෙසා පුබ්බතතරපදෙසු ආ රු පවචොනමිහාවො.

“කවිසමාසනානානාමකාරනොතා” “නි
 අනසස්සඅතතං—කාරනොග්‍රොනො ආ ඉව—ඉන්ද්‍රිය මිව
 ග්‍රොනො නිවෙතනිව කප්‍රවචොසොපි—සවා.

විසාලං අනබ්‍රසස්ස සො, විසාලකොබා—පවචොබධ
 මිවා, සිලොපො—සොහනො ගකොබා සස්ස සො, සුග
 නි—බහුකනනිකො—බහුනදිකො, සමුදද්දා—එස් සද
 දිනා රසො—බහුකතුකො—මතතා බහවො මානහා ය
 සමිං තං, මතතබහුමානහං, වනං—තුලුප්‍රාධිකරග්‍රො.

සුචග්‍රොසස්ස විස වග්‍රොසස්ස සො, සුචග්‍රොව
 ග්‍රොසස්ස—වජිරං පානිමිති සස්ස සො, වජිරපානි—උරසි
 ලොවානි සස්ස සො, උරසිලොමො—එස් විහතතාලො
 සො.

අසොසුභි බහුතතතනග්‍රොනො කවි පඨමනනානපි—
 සන නෙතුනා යො වහනනො සො, සහෙතුකො—ගද
 දිනා සනස්ස සො—සනන වා අඨ වා ගෙතො, සනනසි,
 මාසා—එස් අද්දාපදෙස්වා වාදද්දාසො—දකතිණස්සා
 ච පුබ්බස්සා ච දිසාස යං අනනනලං සා, දකතිණපුබ්බා,
 දිසා—භිනනාධිකරග්‍රො—අප්‍රාධිමනනානනනි කිං, දෙ
 සිනො උබෙත යො බිමෙමො. ✓

නාමානං සමුච්ඡයො වෛද්‍ය.

සමුච්චයොති පිඨිකරණං-එකවිභතතිකානං නාමානං යො සමුච්චයො යො වෛද්‍යනාම-ඉදං සුත්තං ඛුච්චනවිසයං, -වෛද්‍යව සුරියොව, වෛද්‍යසුරියා-නිසිනති ජයාදි ක්‍රියා සංඛකියාවිඤ්ඤානො අයෝජ්‍යාපෙකයනා-එවං නරනාරියො-අකඛරපදනි.

නාමා වෛද්‍ය පාණි නුරිය යොග්‍ය යෙනාහ ධුද්දිජනනුක විවිධවිරුධ විසභාග්භාදිනව.

විවිධෙනාකාරෙන විරුධා විවිධවිරුධා-සභාගා සදිසා-විවිධාව නෙ සභාගාවෙති, විසභාගා-සථා දිගුසමායෙ නාමා වෛද්‍ය පාණිසභාදිනං එකත්තං නපුංසකත්තංව ගොති-වකඛුසොතං-හිනවාදිනං-සුගහනලං-ගස්සං-අසිවත්තං-ධංසමකසං-කාකොලුකං-නාමරු, පං-නාමා නමන ලකඛණං රුපං රුපනලකඛණං-එවමෙනෙ ධම්මා ලකඛණෙනො විවිධා පරමස්ථානා සභාගාව-ආදිසද්දිනාඤ්ඤාස්ථාපි-සථා-හිනනලිභාගං-ඉති පුමං-සද්දිනාරසො-දුස්සං-පත්තවිවරං-ගහාසොණං-සංඛපරමාණං-නිකවනුකතං-සිපිනං-වෙහරපිකාරං-දුද්දිනානං-සාකුභතිකමාගවිකං-අපාණිතිනං-ආරසති-එකප්ඤ්ඤාසභා බ්‍රාහ්මණං-කසිකලාපංඉවවාදි.

විභාසා රුකඛි නිණපසු ධන ධඤ්ඤ ජනපද්දිනව වෛද්‍ය රුකඛාදිනං එකත්තං නපුංසකත්තංව ගොති-ධවබ්දිරං, ධවබ්දිර-මුච්චබ්දිරං, මුච්චබ්දිර-අපේලකං, අපේලකා-නිරඤ්ඤ සුචණ්ණං, නිරඤ්ඤ සුචණ්ණාති-සාලිසමං, සාලිසමා-සාසිකොසලං, සාසිකොසලා-ආදිසද්දින අඤ්ඤාස්ථාපි වා-සථා-නිවවිතේඨිනමඤ්ඤානං-කුසලාකුසලං, කුසලාකුසලාති-සකුණිනං-ධකබලාකං, ධකබලාකා-බ්‍රාහ්මණං-දම්සතං, දම්සතාති-දිසානං-පුබ්බාපරං, පුබ්බාපරඉවවාදි.

අධිසඳය සමීං තසස ලොපො-අධිසඳදන තුලලාසිත
රණනතා ඉඨිසඳයාපි සමීං-නිවචසමාසනතා අධාරභූතා
සමීඨිසනති පදනනාරන විශගභො-අධිඉඨිසනතිසිනො
උපසගනනිපානපුඛබකො අබ්බසිභාවො.

උපසගොදි පුඛබකො සඳය චිහනතාඨාදිසු සමාසො
භොති අබ්බසිභාවසඤ්ඤව.

“සොනපුංසකලිගො” “නි අබ්බසිභාවො නපුංසක
ලිගො සදදිනා එකචචනොව.”

“සගෙරසෙසා භාපුංසකො” “නි රසෙසා.

අඤ්ඤ සමා ලොපො ව.

අනකාරගතා අබ්බසිභාවා පග් සබ්බා චිහනති ලුඡරෙ.

අඨිඨි-චිහනනිනමිථො අධාරදි-ඉධාසි සඳය අධා
රෙ චක්ඛතො-අධිඨි ඉචෙවනං පදං ඉඨිසමීචෙවනමිථො
වදති-සමීපං නගරස්ස, උපනගරං.

“අංචිහනතිනමකාරනරාබ්බසිභාවො” “නි චිහනති
නං කථි අං.

කථිති කා, උපනගරෙ-අභාවො මකඛිකානං, නිමි
කඛිකං-රසෙසා-අනුපුබ්බො චේරිනං, අනුචේරං-අන
තිකනමි සත්ති, සථිසනති-ගෙ ගෙ බුබ්බා, සථා බුබ්බා-
චිච්ඡායං-සත්තකො පරිචෙයඳෙ ප්චස්ස, සාවජ්චං-අච
ධාරණො-අ පබ්බතා බෙහනං, ආපබ්බනං, බෙහනං-
මරියාදයං-චල්මානා සිමා මරියාද-පබ්බතං විනා න්‍ය
ඤ්ඤා-අ ජලනතා සිතං, ආජලනනං, සිතං-අභිවිධිමිති-
කඛිහමානා සිමා අභිවිධි-ජලනෙන සගෙනසඤ්ඤා-අස
ඤ්ඤාගේ ධාතුනාමාදිනා අපාදනවිධානෙනෙව වාක්‍ය
මි ධිබං-නථාඤ්ඤා.

උග්ගමො විග්ගො, පවිග්ගො ඉච්චාදෙපන-පුඛබපදඨ
පාඨානකතාභාවාබ්බසිභාවාභාගො කමමාරසො එව-
එවංචිසිඤ්ඤා ධුමො, අභිධුමො-කුච්ඡං අනතං,
කදනං,

337
එළු “කදං කුසුමං” ‘නි සරෙ කුසුමං කදදෙසො-
අප්පකං ලවණං, කාලවණං.

එළු “කාප්පකේසුමං” ‘නි කුසුමං-බහුවචනෙනා
කුසුමාපි කිම්-කුප්පතො පුරිසො, කාපුරිසො කුපුරි
සො වා-එවමසුග්ගි.

පුබ්බ පරුහස මිඤ්ඤපදස්ථායානාබ්බසිභාව සමාසො
කම්මධාරයක තපපුරිසා වෙ වන්දෙව බහුවචි භවකෙසුසා.

සමාසො.

—*—

18

346. වාණිජ්ජවෙව,

ජ්ජිනනා සද්ද නසාපවම්මවසම්. අසේ ණො වා
හොති.

වාහි වාක්‍යස්ථං-ණෙනෙව්‍යවචස්ස වුත්තන්තා අ
පවච්ඡද්දායොගො-තෙසං විහතාදෙ තෙසං ගහ
ණෙන විහතතිලොපො-නථොත්තරතු.

348 “තෙසං ණො ලොථං” ‘නි පච්චයානං ණසා
ලොපො.

402 “වුඛාදිසරසාවා සංයොගානිත්තස සණ්ණොවෙ” ‘නි
සණ්කාරෙ පරෙ අසංයොගානදසසාදිසරසාවුඛි—න
සා පතිසමෙ.

404 අසුචණ්ණානං වාග්ගොවුඛි.

අකාරිචණ්ණචණ්ණානං ආ එ ඔ වුඛියො හොනති ව
සද්දන කිම් භ-සරලොපාදි-නභිතන්තා නාමම්ම ත
තෙ සාදි.

නභිතාහිබ්බසලිහා විහතතිවචනා සිද්ධං.

සමුහභාවජ් භිග්ගො සකසේ ණොන නපුංසකෙ
නාකුඨිසං නිපාතො හෙ ධාදිථිපච්චසන්තකා.

වසිසිසාපච්චං පොසො, වාසිසො-ඉති, වාසිසි-න
පුංසකං, වාසිසිං-විජායවිධානතො නභිතෙන සමාසසා
ච්චනනං බාධායාභාවා වසිසිපච්චනනිම් හොති.

සාමයෙකුත්මනෝ සදෙදු නිදිසාති පුමෙනවා
තපුංසකෙන වාපිති සද්දසස්විදු විදුං.

A. වාඡපවෙවිවාපිකාරෙ.

347 "භායන භානා වච්ඡාදිතො.

වච්ඡාදිතො ගොතතගණනො භායනො භානොව
ගොති-අපවචං පපුතතප්පකුති ගොතනං-කච්චසාප
වං, කච්චායනො කච්චානොවා-

සංයොගනතතනා න වුඬි.

348 "භොයෙත කතාතිකාදිති" 'ති භොයෙයා-වින
තාය අපවචං, වෙනතෙයෙයා විනතෙයෙයාවා-නපකො
වුඬි-භොයෙයාති සොගවිභාගෙන තස්ස දිගතෙතසසෙව
පි භොයෙයා-දකඛිණා දිගතෙ සස්ස සො, දකඛිණො
යෙයා. ඵ

349 අනොඤ්චා.

අකාරතතතො අපවෙව ඤාති-පුත වාසදෙදු
න ඤාතො අකාරනතා අනකාරනතාව බොපි-දකඛි-
සකපුතතිකො-විච්චෙබ්බා-නානුබ්බා-විතතං.

350 "භාවො පග්ගාදිති" 'ති භාවො-මනුෂ්ඨා අප
වං, මානවො.

351 "භෙර විධවාදිතො" 'ති භෙරෙ-සාමභෙරෙ.

352 "යෙනවා සංසඨං තරති වරති වහති ඤාතො" 'ති
ඤාතො-වාකාරෙන නෙකසෙව නෙකප්පවච්ඡාව.

සතෙන සංසඨො, සාඤ්ඤා, ඔදනො-උච්චෙපනි න
ඤතිති, ඔච්චෙපිකො උච්චෙපිකොවා-නපකොවුඬි-සකවෙ
න වරතිති, සාකච්චිකො-සිද්ධිසෙන වහතිති, සිසිකො-නවු
ඬි-ඉතිපිනතො එයසකො ඤාතො-විප්පායංඡනො, ව
විප්පායකො-එවං බාග්භොසෙසකො-ඤාතො-කුසිනා
රුං. වසතිති, කොසිනාරකො-පනපදනො ඤාතො-
මගධෙසු වසති තෙසං ඉස්සරෙවා, මාගධකො-නර්ථාති
ඤා විසිසිසෙව ආඡාතිසෙයා-අසාඡාතිසා විසිසිසො, අසාඡා

නියෝජ්‍ය-සේ-අප්පනති ජාතිතබ්බං, අප්පනං-විහං,
 353 නමටිතෙ තෙනකතාදි සන්තිධානනිසංඝ
 සිප්පනච්ඡිකච්ඡව.

නංඅධිතෙ ඉක්ඛාදිසිද්ධිසු අදිසදොග හතාදිසු
 ණිකො වා හොති—අභිබ්බමසිතෙති, අභිබ්බෙකො
 අභිබ්බෙකොවා-නපකෙබ් පුබ්බි-වච්ඡා කතං කමමං, ටාව
 සිකං-එවං මානසිකං-එසී “සසරෙවාගමො” “නි හා
 නුවනතිනාදිසදොග සාගමො-සරිතෙ සන්තිධානා වෙ
 දනා, සාරිතො-වාරෙ නිසුහොතා, දෙවාරිකො.

403 එසී “මාසුනමාගමො ටාවන” “නි වකාරතො පු
 බ්බෙ ඔකාරගමො-සිප්පනති ගිතාදිකලා-විණ්ණ අසු
 සිප්පනති, වෙණිකො-අනුච්චිකෙති විණ්ණවාදනං-ග
 රෙඛා අසු හබ්නති, ගජධිකො-මගෙ හනනා පිච්ඡි
 නි, මාගවිකො-වකාරගමො-ජාලෙන හනනා, ජාලිකො-
 සුහොතන බ්බො, සුහතිකො-වාපො අසු අසුරාධිති,
 වාපිකො-වානො අසු අබ්බො, අනිතිවා, වානිකො-
 බුබ්බෙ පසනොතා, බුබ්බො-වරෙත්ත කිතං හබ්බා, වජ්ජි
 කං-කුමෙතා අසු පරිමාණං, නමරහති, තෙසං රාශි
 ටා, කුමෙතිකො-අනෙකෙන දිබ්බතිති, අනෙකො-මගබ්බ
 සු වසති ජානොතිවා, මාගබ්බො ඉත්තාදි.

354 ණ රහා තෙනාරතො නරෙසද මඤ්ඤච්ඡව.
 තෙනාරතං නසාදුරෙසු ණොවා හොති-ආසාවෙ
 න රතං, කාසාවං-එවං නිලං පිතමිවාදි-නවුබ්බි-මති
 ගසු ඉදං, මාගිසං, සිතං-එවං රජභාරිසං-එත්ථ අසු
 වණ්ණානං වාදෙ පුන බුබ්බහගණෙන උත්තරපදසු
 පුබ්බි-මග්ගෙති අගතො, නත්ත ජානො, තෙසං ඉසුරෙ,
 තෙ අසු නිවාසොතිවා, මාගබ්බො-කතතිනාදිති සුහොතා,
 කතතිකො, මාසො-බුබ්බො අසු දෙවතාති, බුබ්බො-
 වසාකරණං අවෙච්ච අධිතෙති, වෙසාකරණං-එත්ථ
 මාසුනමාදිනා සකාරතො පුබ්බෙ එ අගමො සසුචි
 තං--සගරෙති නිබ්බතො, සාගරෙඉත්තාදි.

355 භතාදිනවිමොච.

භතාදිසු ඉමො ඉසොව හොති වස්සෙත කියොව-
පට්ඨා භතො, පට්ඨො-මනුස්සභතො භතො, මනු-
ස්සභතො-අනෙක නිසුභතො, අනෙකො අනෙකො-
එවං අනෙකො-පුතො අනෙක අනෙක, පුතො පුතො
යො-එවං කපටියො

358. “භද්දස්සානා විමොචෙ” “ති රතො වතාරත නිනා
දුසෙති-බ්බිතස්ස ධානං, බ්බිතස්ස-විකල්පිතස්ස හි-
තං, විකල්පිතං.

361. “ආලු තබ්බහුලෙ” “ති ආලු-අභිජ්ඣාබ්බහුලො, අ-
භිජ්ඣාලු.

365 විසෙසෙ තරතවිසසිනිසියා.

අභිසසෙති තරතෙසා හොහති-අසමෙතෙසං අති-
සයෙත පාපොති, පාපතරෙ පාපතමො පාපිසියො
පාපියො පාපියො වා.

264 “වුඛස්ස භෙ ඉධිසෙසු” “ති වුඛස්ස භද්දෙසෙ-පර-
ලොපාදි පකතිසහනෙත පකතිසහවා ඉසොව-භෙ-
සෙසා ලෙසො.

එවං “පසස්සා සොචෙ” “ති සාදෙසෙ-සෙසෙසා
සෙසො.

366 “තදස්සානෙති විමොච” “ති වි-මොධා අනෙක අනෙක,
මොධා.

367 “තපාදිතො සි” “ති සි-විතො-තපසි.

368 “තදාදිතො ඉතරං” “ති ඉතො ජිව-දම්මො දම්.

369 “ඉතරංදිතො වතතු” “ති වතතු-ඉතරො පසස්සා-
ඉතරො රතො.

371 “භතාදිති මනතු” “ති මනතු-භතො භානුමා.

372 “ආසස්සකාරස්මනතුමිති” “ති උසස්ස-ආසස්සා.

373 “සධාදිතො හං” ඉති භෙත්ත-සධො.

374 “පසනතිවිමොචෙ මොචො” “ති මොචො-සුචෙත්ත-
නිසෙත්තං, සොචෙත්තං සුචෙත්තං මොචො-පනෙති
පනෙති.

එතෙසොලොපො.

විභවති, ලොපෙ මහාදිනමනනස්ස ඔ හොති-විනොමස්ස.

21

සංඛ්‍යාපූරණේ නාස්තිකානේ.

387 "චිතිං තියො" 'ති තියො.

388 "භියෙ දුපාපිච්චො" 'ති චිතිනා දුපා-චිත්තා: පූරණො, දුතියො-ඵලං තතියො.

386. "වතුච්ඡෙති ඵයා" 'ති ඵයා-වතුච්ඡො ජයො. තෙසමඛුච්ඡපපදෙනඛුච්ඡධුදිවඛුච්ඡ දියධුඛුච්ඡතියො. වතුච්ඡ දුතිස්ස තතියානං අඛුච්ඡපපදෙනස්ස අඛුච්ඡධුදි වඛුච්ඡධුඛුච්ඡධුච්ඡතියා හොනති-අඛුච්ඡන වතුච්ඡො, අඛුච්ඡ ඛුච්ඡා-අඛුච්ඡන දුතියො, දිවඛුච්ඡා දියඛුච්ඡා වා-අඛුච්ඡන තතියො, අඛුච්ඡතියො.

385 "සංඛ්‍යාපූරණොමො" 'තිමො-පචමො-ඉත්ථස්සං-පචන්තං පූරණො, පචමො-ඵලකොච දස්සමාති චජ්ඣෙ කඛ්ථො.

384. මොකස්සානා මාකාගෙවො.

සංඛ්‍යාණේ උත්තරපදෙ ටි ඵක දඬු ඉච්චෙනෙසම නනස්ස අ හොති-ඵකාදස්ස-පච්ච-ඵලං වාදස්ස-සද්දිනා නිස්ස හෙ අදෙසෙ.

383. "ඵකාදිනො දස්ස ර සංඛ්‍යාණො" 'ති දස්සඤ්ඤ දස්සගෙ-හෙරස්.

"වතුපපදස්සලොපො නුත්තරපද්ධිවස්ස චුච්චොපි නාවා" 'ති වතුසඤ්ඤ නුස්සලොපො වස්ස චුච්ච-දිගස්.

378 "දසෙ සො නිච්චොචො" 'ති ජස්ස සො ආරදසෙ.

381. "චුදග්ගො" 'ති දස්සඤ්ඤ දස්ස ලො-සොලස්ස දස්සරස්.

382. "විසතිදසෙසු ඛො විස්සතු" 'ති විස්සවා-වාචස්සති-ඵකාදස්සනං පූරණො, ඵකාදස්සමො.

377. "ඵකාදිනො දස්සස්සි" 'ති ඉත්ථස්සං ඊ-ඵකාදස්සිද්ධොදි.

"මාදිනො කො හොකතෙච්චො" 'ති කො-චෙ පරිමාණාති අසෙසති, විතං-ඵලං තිකාදි.

386. "සමුහොති කස්සොමිති" 'ති කස්ස ච චෙත්තො-මනුස්සානං සමුහො, මානුස්සකො මානුස්සො වා-චෙත්තකතො.

“කුලානම්ප්පවා සරෙවා” ‘නිහ වාකාරෙන ඉසා
අසාදෙසෙ-වෑං තසං.

57 එවං “භාවජනාභික්ඛසභායාදිති නා” ‘නි නා—භාව
නා නාගරතා.

22

ණ්‍යතනතා භාවෙ තු.

භාවයේ ණ්‍යතනතා හොනි තුසදෙගන හත්තො
ව-සකස්වාදිසුපි ණ්‍යා සකස්වා නාව.

හොනතාසවාසදදඤ්ඤානි භාවො සො සදදවුත්තිසා
නිමිත්තතූතං නාම ජනි දබ්බං ක්‍රියා ගුණො.

සවා-වඤ්ඤා භාවො, වඤ්ඤානං-ඉහ නාමවසා වඤ්ඤා
දදද වඤ්ඤාදබ්බ වත්තනෙ-නිමිත්තසාරූපානු ගතංව
ඤ්ඤානං-එවං මනුස්සගතනි මනුස්ස ජනිවසා-සදදිනා
රූසා රසො-දතිත්තනි දබ්බදබ්බසම්භි-පාවකතන
නි පවනක්‍රියා සම්භි-නිලත්තනි නිලභුණ්ණවසා-එවං
ණ්‍යාදිසුපි සවායොගං ඤෙය්‍යං-ණ්‍යා.

දවණ්ණො සෙ ලොපව.

සෙ පරෙ අවණ්ණො ලප්පනෙ වකාරෙන ඉකාරෙපි

“සෙවනං තලනදකාරනං බ්‍යජ්ජානි වලඤ්ඤ
ජ්ජාරතනං” ‘නි සකාර සුත්තානං නාදිනං වාදයො
කාරග්ගහණෙන ස ක ප හ මාදිනො පරසකාරස්ස පු
බ්බන්තස්ස කිච්චි පුබ්බරූපව—චිත්තං-පච්චිං කොස
ලං සාමඤ්ඤං සොනරුං පොරිස්සං නෙපකකං සාරූ
පං ඔසන්තං ඔපවුං.

භ්‍රතනංව.

ඉ උ ඉවෙවසං ආ හොනි රිකාරගමොව සානෙ—සර්
ලොපාදිනා ඉ ලොපො-දුසිනො භාවො, ආරිස්සං-එවං
මුද්‍රනා රතනා-ජනස්ස සදදිනා ලොපො-සුච්ඡින්න
නං-අභිවත්තමෙව අභිවඤ්ඤං-කුඛණ්ණා අපච්චං, කො
ඛඤ්ඤා-එසේ වුඛාදෙ වාකාරෙන සංයොගානන්තස්සාපි
වුඛි-පද්‍යනිතං, පරුං-බිනාය සංවත්තනිකං, ධ්‍යානං-

සහිතො සම්මුතං, සම්මං-ඉලොපො-මිසු හමුසි-දෙවො
එව, දෙවතා.

“භූ විසමාදිති” ‘නි භාවචණ්ණ-වෙසමං-උජ්ජනා
භාවො, අජ්ජමං-එසී උසස් අනෙත පරිකාරස්ස යදදි
නා අවො.

“රමණියාදිතො කණ්” ඉති කණ්-චොක්ඛස්ස කං?

“චිතාගෙ ධා වෙ” ‘නි ධා වතාරෙන භොගවෙසො
ව-එකෙන චිතාගෙන, එකධා-නිපාතනනා සිලොපො-
පදචිතාගෙන, පදෙසො.

“සබ්බනාමෙහි පකාරවචනෙහිතු වා” ‘නි වා-හු
කාරෙනවනනාව-සබ්බො පකාරෙ සබ්බෙන පකාරෙ
හවා, සබ්බවා-එවං අක්ඛස්සටිතනා.

“නිවිමෙහි වං” ‘නි වං-කාදෙසෙ කට්ටං-ඉ අර්ථස්ස
ඉස්මං-වනති යොගචිතාගෙන වං-බ්‍රහ්මං.

අමලිනං මලිනං කරෙහි ඤාදුස්ස-අභුතනබ්‍රහ්ම
වෙ ගම්‍යමානෙ කර්මඤාගෙ සහි නාමිතො යදදිතො
ජ්‍යාතිවෙසො-මලිනිකරෙහි, සෙතං-අභසමිතො භසමි
තො කරණෙනි, භසමිකරණං, කස්සං-අමලිතො ම
ලිතො හවතිති, මලිනිහවති, සෙතො-ජ්‍යාතිවෙසනො
පි නිපාතො-අභුතනබ්‍රහ්මවෙහි කිං, ස්වංකරෙහි සවො
හවති-කර්මඤාගෙනි කිං, අමලිතො මලිතොජ්‍යාතෙ.

අවස්ථාවතො ‘වස්ථායා ‘භුතස්ස ‘ඤ්ඤස්ස වත්ථුතො
කායා ‘වස්ථාස්ස හවතං අභුතනබ්‍රහ්මං විදුං.

න ඕ තො.

—***—

පව පාකෙ-පව ඉති සිතෙ

භුවාදයො ධාතවො.

භු ඉවමාදයො සද්ධා ධාතවොනාමි.

“ධාතුස්සතො ලොපොතොකසරස්ස” ‘නි
කිම් ධාතනස්ස ලොපො.

“බාහුලියෙහි පරිපූර්ණය” “හි බාහුමහාගෙනගත්
විමාන සහ වහනිවහනො.”

“වහනමානා හි අනන්ති පි එ මි මගෙ අනෙක
සෙ වෙහෙළි වෙහෙ” ඉති ස්වාදිනා වහනමානාසුඤ්ඤා.
“කාලෙහි අසම්පන්නවිධාගෙ සබ්බස්ම වහනො.”

1 කාලොනිත වහනමානානාගහන ක්‍රියාලක්ෂණ
පවුළුපනෙනා මහො කාලො ආරම්භකානුකූලය.
2 ක්‍රියා සහනතෙව්වෙරෙද කාලො ‘හිසොති ගමසගො
අනාගතො අනාරම්භ ක්‍රියාසතු පතියනො.

3 අද්දමබ්බුතං කතනාදි කාරකගානාම සාධි සං
පදස්මං කතකුකමිසිං ක්‍රියමිව්හනනිවබ්බු.

වහනමානා පවුළුපනෙනා.

පවුළුපනෙන කාලෙ වහනමානාමිහගතිගොති-නසා
පතියමෙ.

අඵ-පුබ්බාති විහතනිනං ජ පරස්සපදාති.

අසම්පන්නිනං සාති සාති පුබ්බාති ජ පදාති නාති නා
ති පරස්සපදාති නාම.

“කතාරිපරස්සපදං” “හි පරස්සපදං-නසාපතියමෙ,
වෙවෙ පසිමමස්සිඤ්ඤානාමපුරිසා.

අසම්පන්නිසු පරස්සදානමිහතනොපදානංව වෙවෙ ප
දාති පසිමමස්සිම උත්තමපුරිසා ගාම-සථා-හි අනති
ඉති පස්මො පුරිසො-සි එ ඉති මස්සිමො-මි ම ඉති උ
ත්තමො-අත්තනො පදෙසුපි-ගෙ අනෙක ඉති පසිමො-
අස මෙහ ඉති මස්සිමො-එ මෙහ ඉති උත්තමො-පුරිසරි.

නාමිති පසුඥාමානොපි තුලාසාධිකරණෙ පසිමො.
තුලාසාධිකරණ භූත නාමිති පසුඥාමානොපි අපාසු
ඡාමානොපි පසිමො පුරිසොගොති-නසාපතියමෙ-එ
කමිති වහනබ්බ එකව්හනං හි.

“කතාරි” “හි විකරණවිධාගෙ සබ්බස්ම වහනො.

භූවාදිතො අ.

භූවාදිතො බාහුති කතාරි වහනමානා පමිති ගිහන
නිසිප්පව්වසො ගොති-එවං සාදිවිකරණ.

පුබ්බාපරනාමකානා භික්ඛා බාහුච්ඡන්තිසො
 නිසංඝාය පච්චසා නොනති යෙ නෙ ඵිකරණෙ දිසුං.
 සො ඔදනං පච්චි-බහුමිති චත්තබ්බෙ බහුවචනං අනභි-
 සරලොපාදි-නෙ පචනති.

“පසුල්මානොපි තුලයාබිකරණෙ” ‘නි වාසිකාරෙ
 තුමෙහ මජ්ඣිමො.

තුලයාබිකරණෙ තුමෙහ පසුල්මානොපි අපසුල්මා
 නොපි මජ්ඣිමො පුරිසො ගොති-කිං පචසී, තුමෙහ
 පචථ.

අමෙහ උත්තමො.

තුලයාබිකරණෙ අමෙහ පසුල්මානොපි අපසුල්මා
 නොපි උත්තමො පුරිසො ගොති.

අකාරෙ දිසං හිමිවෙසු.

න්යාදිසංකාරස්ස දිසො ගොති-අහං පචාමි, මිසං පචාමි.

පරනාමකාරොපදානි.

අසංවිතකතීනං යානි යානි පරති ජ පදානි තානි තානි
 අත්තනොපදානි නාම.

“කතාරිවෙ” ‘නි අත්තනොපදානි-සෙසං පුබ්බව-
 සො පචනෙ, නෙ පචනෙත්ත, කිං පචසෙ, තුමෙහ පච-
 චෙත්ත, අහං පචෙ, මිසං පචාමෙත්ත. o

අත්තනොපදානි භාවෙව කමමිති.

භාවෙ කමමිතිව අත්තනොපදානි ගොනති.

“භාව කමමිසු යො” ‘නි යො.

නස්ස චචග්ගයකාරවකාරත්තං සධාච්චරිතස්ස.

නස්ස සපච්චස්ස බාහුච්ඡන්ත සුභ සථාසමෘථං ච-
 චග්ගයවා ගොනති-ඉධ බාහුච්ඡන්තස්ස චචග්ගාදිත්තා තා
 දිසෙ. කතෙ චිත්තං

අත්තනොපදානි පරස්ස පදත්තං.

අත්තනොපදානි කිචි පරස්සපදත්තං යෙනි-නෙන
 නයා මයොවා, සො ඔදනො පච්චති, පච්චනෙවා, නෙ ප-
 ච්චනෙත්ත, පච්චසෙ, පච්චචෙත්ත, පච්චෙව, පච්චාමෙත්ත.

භාවෙ-භුසන්තාසං-ඉධ භාවො කාරකාමිසෙසා සුඛො
 බාහුච්ඡා-නස්සකත්තා ඵකච්චනමෙව-භංව පඬිමපුරි

සෙල්වභෝති—තෙන නසා මසාවා භූෂණි—නසා නව මිමව් සපෙති හවනං නසාථා.

ආක්කානප්පවච්ඡා සබ්බෙ භවෙසුං සාධනනතයෙ කතතා කමමංව භාවොව සාධනාති'බ් ධුච්චරෙ. සකමමකමිතා ධාතුමිතා කතතුකමෙමසු භොනති තෙන භාවෙ කමමරසිතමිතා කතතුභාවෙසු නාපරෙ: කමිවාච්චිච්ඡාසං න චිරප්ඤ්ඤිති සකමමිකා භාවෙපි නංසථා ගෙනෙ දෙවදතෙනන පච්චතෙ සනනමිවි වතතුමිච්ඡා න කාපසසනමිපි සා භවෙ නං සථානුදරු කඤ්ඤා සමුද්දො කුභිකාතිච උපසග්ගවසා කොචි අකමමොපි සකමමකො සථාසිභුසතෙ රුගො නාපසසන මිඤ්ඤිනා. කතතුච්චිති ධාතුමිති සසමිං කමමං ගවෙසසතෙ සකමමකො'ති සො ඤෙඤෙසා නබ්බිරුඤ්ඤොඅකමමකො.

නථාති' සො පච්චි'ති වුතෙන පාකත්‍රියාස සමිඤ්ඤිත මානං කිං තනති ඔදනාදිකං කමමං ගවෙසසතෙ-සො හවතිති වුතෙනතු හවනත්‍රියාස සමිඤ්ඤිතමානං කිං න නති න කිමිපි කමමං ගවෙසසතෙ-නාදිය සද්දසනත්‍රියාස භාවාභාවා-නථාඤ්ඤතු.

24

“පච්චි තු අනතු හි ඵ මි ම තං අනර්ථං සසු වෙහා ඵ ආවුතෙ” ‘නි කාදිතං පච්චි සඤ්ඤා.

ආණ්ඩුතනසිලෙ භුතනකාලෙ පච්චි.

ආණ්ඩුතනසේව ආසිසිතේව ගමසමාගෙ පච්චුප්ප තෙන කාලභෙදමනාමසිකාචා පච්චි භෝති.

නිසොගං ජ ඤ්ඤා ආණ්ඩුතනිං ආසිසිං ඉඨිපථනං.

අනුතනකාලො සාමිපෙ වුතෙනාකාලො'බ් ඉච්ඡතො.

අවුතෙනාචා ගතෙනබ්බො පච්චුප්පනාදි භෙදතො.

අප්පච්චයො—පච්චතු, පච්චනතු.

“හිලොපංචා” ‘නි සිසා ලොපොචා—පච්ච පචාති-ප නෙබ් දිසො-පච්ච, පචාමි, පචාම-අනනනොපදෙ-පච තං, පචනනං, පචසසු, පචචෙහා, පචෙ, පචාමසෙ-ක

මමනි පව්වනං ඉව්වාදි-කතනුසමං යොව විසෙසො.

හාවෙ භුයතං-ඉතො පරං කම්මතාවෙසු නායනුසා
රෙන සෙදාසං.

“සතතම් එය්‍ය එය්‍යා එය්‍යාසි එය්‍යාඨ එය්‍යාමි එය්‍යා
ම එථි එරං එථො එය්‍යවෙතො එය්‍යං එය්‍යාමෙත” “නි
එය්‍යාදිනං සතතම් සඤ්ඤා.

අනුමති-පරිකාපපඤ්ඤා සතතම්.

අනුමතය්‍යෙඨ පරිකාපයෙඨ අනුතතකාලෙ සතත
මි හොති.

යංකිම් කතනුමිවජනනමඤ්ඤා සදනුමඤ්ඤාති

සානුමති පරිකාපො කතනබ්බා ‘නිවජයො මතො.

සදදිනා එය්‍යසා එ අද්දෙසොවා-පචෙ පචෙය්‍ය, පචෙ
ය්‍යං, පචෙය්‍යාසි, පචෙය්‍යාඨ, පචෙය්‍යාමි, පචෙය්‍යාම-අ
නනනොපදෙ-පචෙඨි, පචෙඨිං, පචෙඨො, පචෙය්‍යවෙතො,
පචෙය්‍යං, පචෙය්‍යාමෙත-පචමිසනනමිතායං පුබ්බාවර්ග
ස ඤ්ඤා.

25

“පරෙකකිං අ උ ඵ ඤ්ඤාමි අ මහා ඤ්ඤාමි රෙ ඤ්ඤා වෙතො
ඉ මෙත” “නි අභ්‍යාදිනං පරෙකකාඤ්ඤා.

අපච්චකෙති පරෙකකිංති.

අකම්මජිඤ්ඤා නනනසිතං පච්චකං න පච්චකං අ
පච්චකං නසමිං අපච්චකෙති අතිතෙ කාලෙ පරෙකකා
මොති.

“ඤ්ඤාදිවජනනාමකසාරනං ධෙතාවො” “නි
සසාරසා අදිසා ධිතනං-පපච, පපචු, පපචෙ.

ඉකාරගමො අසබ්බාතකමිති.

බ්‍යජනාදෙ අසබ්බාතකමිති ඉකාරගමො-නිසතනති
පචමි සතතම් වතනමානා සබ්බාතකං නදඤ්ඤා අ
සබ්බාතකං-පපච්ඤ්ඤා, පපච, පපචිමි-අනනනොපදෙ-
පපච්ඤ්ඤා, පපච්ඤ්ඤා, පපච්ඤ්ඤා, පපච, පප
චිමි.

“නිසතනති අ උ ඵ ඤ්ඤාමි අ මහා ඤ්ඤාමි මහ වනං

දුං මහසේ” ‘නි අ ආදිනං භික්ෂතනිසඤ්ඤා.

අපච්චකෙති අනිතෙතෙව.

හිංසාපපහුති පච්චකෙති හිංසනනි.

හිංසාපපහුති පච්චකෙතිවා අපච්චකෙතිවා අනිතෙ කා
ලෙ භික්ෂතනි හෙති.

“අකාරගමො හිංසනනිඤ්ඤානිකාලාතිපනිති
සු” ‘නි ධාතුකො පුබ්බෙ කුචි අකාරගමො—අපවා, අ
පවු, අපචො, අපචත්ථ, අපච, අපචමිනා—අතතනොපදෙ—
අපචත්ථ, අපචත්ථං, අපචසෙ, අපචමිනං; අපචං, අපවා
මිනසෙ.

“අර්ථනි ෮ උං ම ථි ෫ං මිනා අ උ ආ සෙ චිතං
අ මින” ඉති ෮ ආදිනං අර්ථනි සඤ්ඤා.

අනිතෙතෙව.

සුචිපෙර්ථනි.

අර්ථපහුති සමීපෙ අනිතෙ කාලෙ අර්ථනි නො
ති—අපචි—සද්දිනාරසො—අපචි—අකාරගමොහාවෙ—පචි—
සබ්බතො උං ෫ංසු.

සබ්බධාතුති උං විභතනිසං ඉංසොදෙසො හොති—අ
පචිංසු, අපචුං, අපචො—ඉකාරගමො—අපචිත්ථ, අපචිං,
අපචිමිනා—අතතනොපදෙ—අපවා, අපවු, අපචිසෙ, අ
පචිමිනං, අපච, අපචිමින.

පචිමො ‘නිතරනිසා සාමො අධිමමුසාවා

කාලො සිසාන්තර්ථනො වෙසාකරණදසානං.

“හවිසානි සාති සානි සාසි සාපි සාමි සාම
සානෙ සානෙහි සාසෙ සානෙහි සාං සාමෙහි” ‘නි
සාන්තාදිනං හවිසානි සඤ්ඤා.

අනාගතෙහි හවිසානි.

අනාගතෙ කාලෙ හවිසානෙ හවිසානි විභතනි
හොති—ඉකාරගමො—පචිසානි, පචිසානි, පචිසාසි, ප
චිසාපි, පචිසාමි, පචිසාමි—අතතනොපදෙ—පචිසා
නෙ, පචිසානෙහි, පචිසාසෙ, පචිසානෙහි, පචිසාං, පචි
සාමෙහි.

“කාලාතිපතාති සසා සසංසු සෙස ස්ථ සසං සස මහා සසථ ස්ථාසු සසසෙ සසවෙස සසං සසාමහ සෙ” ‘හි සසාදිනං කාලාතිපතතිසඤ්ඤා.

ත්‍රියාතිපතෙන තිතෙ කාලාතිපතාති.

ත්‍රියාතිපතනමතෙන අතිතෙ කාලෙ කාලාතිපතති හොති.

විරුඩි සනතිධානාවා හෙතුචෙකලලතොපිවා.

ත්‍රියාසාහවනං සනතං ත්‍රියාතිපතනමිථිතං.

අකාරිකාරකමා-සවෙ තඤ්ඤිතං නතවෙසස තදු ප කරණංවාලගෙට අපච්ඡා-අපච්ඡාසංසු, අපච්ඡාසං, පච්ඡාසං, අපච්ඡාසං, අපච්ඡාසං-අනතනොපදෙ-අප ච්ඡාසං, අපච්ඡාසංසු, අපච්ඡාසංසෙ, අපච්ඡාසංවෙත, අපච්ඡාසං, අපච්ඡාසංමනස,

පවනනං පශෝජ්ඣති තසඤ්ඤා.

ධාතුති ණ ණය ණාප ණාපා කාරිතාති හෙතිඤ්ඤා.

හෙතිඤ්ඤා ගම්මානෙ ධාතුති ණාදායො හොනති තෙසං කාරිතසඤ්ඤාව.

“කාරිතානං ණොලොපං” ‘හි ණලොපො’.

“අසංයොගානසංසු වුචි කාරිතො” ‘හි වුචි’.

ධාතුපච්ඡාසෙති විභතතිඤ්ඤා.

ධාතුවෙති ඤ්ඤාති ධාතුකාරිතනෙනති පච්ඡාසෙති විභතතිඤ්ඤා හොනති ක්‍රියාදායො-පාවෙති-පරලොපො-පාවෙති ත්‍රියාදි-අභිවිභතතිසු ඤ්ඤාසං.

අකමමිකාපි හෙතිඤ්ඤාපච්ඡාසනං සකමිකා

නං සථා භික්ඛු භාවෙති ඕහං ගතාදි දුෂකං.

භු වා දි.

රුඬි අචරණෙ.

අ ඉඤ්ඤාව.

රුඬාදිතො නිගනතිතප්පඤ්ඤාව.

රැබාදිති කතනර් අපවමාසා හොති බානිනනා පු
බෙබි බිනවාහමොව -රැකිති, රැකිතිනසාදි-අයවුන
තනිසු හෙකෙසව්වකොසං-නවුපරි-රැබාදි.

දිවු කිලාදිති.

“දිවාදිනො යො” ති කතනර් යො.

තෙසානසාදි-පුබර්පෙනෙව.

යථා කතනර්ව.

යථා භාවකමිතිසු යපවමසසාදෙයො හොති නවා
කතනර්පිති සකාරසස පුබර්පොවො-චිතෙන.

“දෙබසසව” “නසතු ව.නාරෙන බවසං -දිබනි,
දිබනනිනසාදි-දිවාදි.

සු සවතෙ.

“යවාදිනො හු හුපණ්ව” “ති කතනර් හුවාදෙයො.

“දුකෙසසු ව” “තින වකාරෙන හුසස වුඞ්-සු
ගණනි-උලොපො-සු නනනි නසාදි-කිසාදි.

ති දබවිතිවසෙ.

“නිසාදිනොණ” “ති කතනර් ණ-සද්දිනා රසසර
යො-කිණනි, කිණනනි නසාදි-කිසාදි.

ගත උපාදතෙ.

“ගහාදිනොපණ්ව” “ති කතනර්පණ්ව.

“ගහස සෙපො” “ති සෙ අදෙස-සෙපනි.

“පලොපොණ්ව” “ති බානිනනසස හසස ලො
පො-ගණනාති ගණනනි නසාදි-ගහාදි.

කර කරණො.

නකාදිනො බසිත්.

නකාදිවමාදිති බානුති කතනර් බසිත් හොනනි-ක
රෙනි-සද්දිනා බානුරසසලොපො-කසිත්.

“උනතොමා නාරෙනව” “ති ඔසස උනතොවා.

“නරසසනාරෙනව” “ති බානිකාරසස උනතො වා.
රලොපො-උසසවො-විනන-බවසං-කුබිනනි, ක
රෙනනිවා.

අනතොපදෙ-කුරුතො, කුබිනෙනා ඉවවාදි.
කෙමි-සො.

“ද්විකානොවොවා” “ති ඉ ර අගමොවා-සසසි

හෙත-කරියන්නේ, කරියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක
යන්නේ.

වැනුව.

කරියන්නේ කරියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක

අප්පනනිමිති පරෙ කරියන්නේ කරියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක
සද්දිනා රියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක, අතර, අතර, අතර, අතර
රු. ඉවුවාදි.

ලොපො හවිසන්නිමිති සරියන්නේ.

“කරියන්නේ සප්පනනිමිති කරියන්නේ” “නි කරියන්නේ කරියන්නේ
සරියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක, අතර, අතර, අතර, අතර

වුරු වෙසෙය.

කාරියන්නේ.

වුරුදිනා රියන්නේ.

වුරුදිනා රියන්නේ විකරණ හෙතෙකි තෙසං කරියන්නේ
තෙසං-පතෙක රලොපො වුරු-වෙසෙය-පතෙක රලොපො-ක, අතර, අතර, අතර, අතර

28

හෙතෙකි-පතෙක රලොපො-ක

හුරු පාලනනිමිති-පතෙක රලොපො-ක

වෙසෙය-පතෙක රලොපො-ක

හුරුසප්පනනිමිති-පතෙක රලොපො-ක

හුරුදිනා රියන්නේ. තෙසං-පතෙක රලොපො-ක, අතර, අතර, අතර, අතර
හෙතෙකි.

“කරියන්නේ සප්පනනිමිති කරියන්නේ” “නි කරියන්නේ කරියන්නේ
සරියන්නේ-පතෙක රලොපො-ක, අතර, අතර, අතර, අතර

“පුරුදිනා රියන්නේ” “නි පුරුදිනා රියන්නේ” “නි පුරුදිනා රියන්නේ”

“පුරුදිනා රියන්නේ” “නි පුරුදිනා රියන්නේ” “නි පුරුදිනා රියන්නේ”

“කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය”
“කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය” “නි කො වෙසෙය”

එවං සප්පනනිමිති-පතෙක රලොපො-ක

E

“කවඟහසස වවගෙහා” “නි අබහාසසස සසස සෙසා-
දුතිසාදිනා සසස නතිසො රේ.

“අනුතසසිවණණකාගෙවා” “නි අබහාසනහසස ඉ.

“බ්‍යර් නානුතසස වො ජ්‍ය්‍යවවගෙසුවා” “නි බ්‍ය.
නිනහසස වො-ජ්‍ය්‍යවති.

තරහරණ.

“ගරසස ගිං සෙ” “නි ගිං.

“ගසසගෙ” “නි රේ-ජ්‍ය්‍යවති-නුමිවසේසවති ගිං,
හුර්නමිවති-අභිමහනතිසු හෙතරෙව සෙසස-නුමි
පරි.

පබ්බතමිව අනනානමාවරති කරෙහිනසරේ.

ආය ආමභො කතකුපමානාදුවාර.

උපමිසතෙතෙතෙතප්‍යපමානං-කතකුසස උපමානමහා
දුතිසනනා නාමමහා අවාරසේ ආසො හොති-තෙසං
ගහණෙන විහතතිලොපො-සරලොපාදි-පබ්බතාස
සදද, පුබ්බව නසාදි-නුමිපරි-පබ්බතාසති සොගි.

පුතනමිවාවරතිනසරේ.

ර්ජ්‍ය්‍යපමානාව.

උපමානමහා දුතිසනනා නාමමහා අවාරසේ ර්ජ්‍යො
හොති-පුතනිසති සිසං ගර.

අනනනො පුතනමිවතිනසරේ.

නාමමහාතතිවජ්‍ය්‍යවති.

නාමමහා දුතිසනනා අනනනො ඉවරසේ ර්ජ්‍යො හොති-
පනතිසති හිකු.

කාරිනානිගෙව.

බාහුරුපෙ ආමසමා ණයොව.

බාහුරුපො බාහුරෙව සොව විසුබො හොතිනසාදි-
බාහුරුපෙ සති සසාදුනනා නාමමහා ණයො හොති නා
රිනසසසසව-විසුබො හොතිහි, විසුබසති, රනති.

දළහංකරෙහිති, දළහසති විනසං මුති.

හතිනා අතිකතමතිහි, අතිහසතිනසාදි-අතිපුබ්බො,

සා තිකාලං නිපුර්සං ක්‍රියාවාවි තිකාරකං

අනතිලිහං මිවවනං හදබ්‍යාතනති වුවති.

අනබ්‍යානං. V 2

ණදර්ශන බෙහෙවින්.

ණදී දුර්වල අනන්තයෙහි කාලනතයෙහි දැක්වේ.

අදහසින්.

කිවෙහෙසෙකුණු ණදර්ශන සුප්ප්ප්ප්ප් කිත්ස
කෙසෙය.

කතාරි කිත්.

කිත්සකෙසෙ කතාරි දැක්වේ-සථා නතනි කිව් කමමා
දිසුපි-පුද්දකුණු අකාසි කතෙති කතෙති වාතයෙහි.

ධාතුයා කමමාදිමති ණ.

කමම අදෙ සති ධාතුයා ණ කෙසෙ.

‘කාරිතං විස ණ ණකෙසෙ’ ‘නි කාරිතෙව කතෙ
ණලොපො වුඛි-කෙසෙ ගතකෙසෙ විහතතිලොපො.

කිත්සකෙසෙ කිත්ස ඉසුචණ්ණා වරදිතේ

අප්පච්චයා ණ දුර්වල අප්පච්චයා පුමෙ සිසු.

සුචාකතාරි භාවසමං කිව්ව කොච නපුංසකෙසෙ

තවාදිකතෙකුණුනාතු අලිතා වාචිකතෙසෙ.

නාමිවකතෙසෙදි-පුද්දකුණුකාරෙ, පුමා-ඊමි-පු
ද්දකුණුකාරි, ඉති-පුද්දකුණුකාරං, කුලං.

ධාතුයාතෙතිකාරෙ.

කමමාදිමති අ ඉතෙව.

සබ්බකො ණ වුච්චාචිවා.

කමම අදෙ අනාදෙවා සබ්බධාතුති අකාරෙ ණවු
තුආච්ච වාතෙති- විතනං-තංකතෙතිති, තකත
තෙ-සකෙසෙ විහතතිලොපො- දිපංකතෙතිති- ‘නි
පාපුනතෙ-විපුබ්බා-උපසෙතා ධාතුයා පුබ්බතා
ච ව දැක්වේ.

අසංයෝගිතෙසෙ වුඛිකෙසෙ.

‘අදහසින්’ ‘නි අසංයෝගිතෙසෙ ධාතුයා
ණ්ණවණ්ණාතං වුඛි.

‘ච අයං’ ‘නි සරෙ එසෙ අයං-විතෙති සිතෙති

හි, විනයය-බාහුන මනෙකසන්නාඵව නිත්‍යසමිං බා
තුමි සන්නබ්බෙ සිංඛස්වා විසදෙදු භේතෙනි.

තථාහි.

සන්නබ්බෙහි නිලාදිවණ්ණං දිපාදයො විශ
බාතුසමිං සන්නබ්බස්වා උපසග්ගා පකාසකා.

තථාසුසුත්තු.

“ඔ ද්වසරෙ” “නි ඔස්ස අලො-භලො-වර වරණ්ණ-
සංවරෙ.

වරසග් දරවග් ගමු ගමු සන හනා.

නද මද රණ ගහා ජපාදයො වරදයො.

ණමහිකෙච්ච.

ආකාරනිත්තානමායො.

ණානුබ්බෙ පරෙ ආකාරනිත්තානමානසස්ස අයො
හොති-අකිතිබ්බමා අනුබ්බො.

“අනාකාසුණවුනං” “නි සුණවුනං අනක-දදනෙ-
අනදග්ගකො.

“නෙ ආර්ථාචා කාරිතෙ” “නි ජු භිනං ආස් අවා-භාභ-
ණ්ණා සාදිකො.” *ආර්ථාචා*

“කරස්ස ච තතං තුසමිං” “නි තුමි බානිනසස්ස
හො-කන්තා-සස්වා-දිස පෙකබණ්ණ-ඤ්ඤිනා ඉස්ස අ
තතං-භසදස්සාවි-ඤ්ඤිව-රුජ්ඣතෙ.

“විසරුජ්ඣදිනොණ” ඉති ණො.

“කගා වර්තං” “නි ණානුබ්බෙ පරෙ බානිනනානං
චිත්තං කතා-රෙගො.

“භාවෙවෙ” “නි භාවෙණ-පවනං පාකො-ඉහව
කමිවෙච්චිත්තං භාවෙපි ණප්පවෙයො-කිතකාහිති
භො භාවො දබ්බමිවෙති සද්ධා බහුවචනං භොති-
පාකා.

ගමු සප් ගතිමිති.

“කමිවෙ” “නි කමි.

බානිනසස්ස ලොපො කමිමිති” “නි කමිමිති බානි
නසස්ස ලොපො වා.

“කමිලොපොවෙ” “නි කමිසස්සලොපො-සබ්බගො-
අහිතු.

වර ගනිමිනි.

තසසිලාදිසු ආත්මාච්ච.

ධාතූහි තසසිලාදිසු ආත්මාදියො භොජනි-බ්‍රහ්මි-
සිලෙන වරති, තංගිමො, තසමිං සාධුවා, බ්‍රහ්මවාදි
තසාදි-සිලං සභාවො-ධම්මො ආවාගො-සාධුකුසලො.

සුඤ්ඤ.

“සද්දිකුට්ඨවලමඛච්චාදිතිසු” ‘හි සු-සොසති සි-
ලෙනාති, සොසනො-ඵවං වරිඪි වරිඪිනො-වරිඪිනො.

පාරදිගමිමාරු.

පාරදිති පරසමා ගමිධාතූනො තසසිලාදිසු රු බොති.

රමති රතොතා රදි නො.

රතූබෙති පරෙ සබ්බො ධාතූනො තෙන රෙන ස-
හ නොනොති ලුප්පතිත්තසෙට්ඨා-පාරදු

තිකං යාවතො.

“හිකුට්ඨාදිනොච්ච” ‘හි රු-සද්දිනො කුට්ඨ රසො-
තිකු-ඵවං සු අවබොධනො-ඤ්ඤාදිත්තසාදි.

“භාවකමෙමසු තබ්බානියා” ‘හි තබ්බො අනියොචි.

“ඉකාරගමො අසබ්බානුකම්හි” ‘හි ඉ අගමො-
තබ්බාඤ්ඤ වකාරෙන කිව්වනො භාමංච-හවනං හවි-
තබ්බං, හවතිසං.

අනුත්තරසංකරසංචාරානුකම්හි.

නුංනුනානබ්බිසුවා.

භූමාදිසු කරනාසංචාරො භොති-කර්මනිති, කතා-
බ්බො කරණියො-ඵත්ථ “රහාදිනොච්ච” ඉති නිසං-
කො.

“සාසදිසතො තසං රියොච්ච” ‘හිහ වකාරෙන
තසං රසො-දඪබ්බං.

“භොසාච්ච” ‘හි භාවකමෙමසු භොසා-ච්චද්දාහන
භොන තසංච්චවයොච්ච-ඉ අගමො-කරණං, කතා-
බ්බංවා, කාර්මං-ඤ්ඤාදිත්තසං.

වදවදගම සුප්පරහානාරදීති ජමමගහගෙහනන ගැරවා.

වදදීති ආකාරගෙනතිව පරසා ණසසා ජාදයො ධා
කුගෙනනසහ හොනති ගරහසාව ගාරවා—වද වච
නෙ—වජ්ජං—ගරහ නිසද්දං—ගාරසා—පා පානෙ-
පෙසං.

“කරමා රිච්චා” නි රිච්චා-රදීලොපො-කිච්චා.

32

නාදුදීතිසු” නි භාවකමෙසු සු.

ගහණා, සුණං-චිසු නසා ණො

“කුනතුකරණප්පදෙසෙසුචෙ” නි සු.වකාරෙන ස
පදනාපාදනෙසුපි-පදෙසොත්තාධාරෙ-රජ්ජරනිති,
රජ්ජරණං, හොසං-“චිනෙසමොලොපො” නි ඔ-
සෙන පහරනති නං, පහරණං-ආස උපවෙසනෙ-සසමං
ආසනති නං, ආසනං-සසා සමාපදියතෙ නං, සමපද
නං-සසමා අපදදති අපෙති නං, අපාදනං,

“සඤ්ඤායං දුධානො ඉ” ඉති ඉ-ද දනෙ-අපු
ච්චා-අදියතිති, අදි-ධා ධාරණෙ-උදකං දධාතිති,
උදධි-සදදිනා කලොපො.

“ඉත්ථිමතිසචොවා” නි ඉත්ථිං අකාරෙ නි සුවවා-
පර වසොනාතිමිති-පීරනිති, පර-පුනා-මන ඤාණෙ.

“ගමි ඛන හන රමාදිනමඤ්ඤා” නි තෙ නිමිතිව
ධානිනනලොපො—මති-විති විනතායං—වෙනෙහිති,
වෙනනා.

“ඤ්ඤාසුභිධි.

ජ්ජාදීති පරෙති ධාතුති ඛො හොනි-සදදිනා ඛලො
පො-ජ්ජං කරනිති, ජ්ජකකරං-චිචං දුකකරං සුකරං.

“සමාදීතිච්චා” නි ච්චා.

සමු උපසමෙ-සදදිනා උසා අ නධානිනනලොපො-
සමෙහිති, සමච්චා—භි හසෙ—සසමා හාසනති භො,
භිච්චො.

ඉමමිව නං පසානිත්තසෙච-ඉමසදදුපපද දුස පෙභා

ගණ්ඨවන්තා කම්මිති බානිහනස්ස ලොපෙ සපිපතෙත.

ඉයනවනිච්ඡානාමහතස්සගෙදිස්සා නවි දුස්සස්ස
භුණං දොරංසකඛව.

අගනානං ඉම අවිහකිංචියායාන ඉවෙවනෙස්සං ඉ ම
කි ච සා ඉව්වාදෙසා නොනති වෙසවනනස්සගෙ දිසා
කිචි දුස්සස්සකාරස්ස භුණො ඉකාගෙ දෙස්ස ගෙ බානි
ජනස්ස සො තෙබ්බා. රච-රදිසො-චං යාදිසො නාදි
සො මාදිසො කිදිසො චදිසො සාදිසො-දිසානාවෙ-
සදිසො-චං රඳෙසො-රරිසො ඉව්වාදි-කබ්බාදෙසො-
රදිකෙබ්බා ඉව්වාදි-රකාරදෙසො කතෙ නරදෙසො ස
ස්සභු දිසො භවං-රදිව්වාදි-ඉත ච ඔනං වුඛිති ගභිත
තතා භුණොති ඉකාරදි.

භු.

“අනිතො නතචනතුථාචි” ‘නි අනිතෙ නො තච
නතු තාචිව-රසෙසා-අභොසිති, හුනො හුතවා හුතාචි.
තසෙසෙවෙව.

භුද්දිනාමුභොතා නො චිව.

තාදෙපරෙ භුජාදුනෙතා දුප්පතෙ පරස්ස නකාරස්ස
විතතංච-අභුජිති භුජනතා භුජනවා භුජනාචි.

ජන ජනතෙ.

ජනාදිනාමාභිමහිව.

තෙ නිමහිව ජනාදුනතස්ස ආ භොති-ජනො.

රුහ ජනතෙ.

නානෙනති නො හස්ස ලොවා අදහනාහානා.
දහ නහ වජ්ජිතෙති හකාරනෙතති පරස්ස හස්ස භො
භොති බානිහනස්ස හස්ස ලොව-ආරලෙහො.

“නාවකමෙසුත” ඉති තප්පව්වසො.

ගෙ සදෙද.

“සබ්බස්සි ගෙ ගි” ‘නි ගෙස්ස ගි-ගාහනං, ගීතං.

“රකාගෙවෙ” ‘නි තෙ නිමහිව බානිහනලොපො-
අකරිති, කතං-දුප්පබ්බො-“දොධස්සවෙ” ‘නිහ වකාරෙ

න නසස් වො-දුකතවං.

නසස්සඤ්ච.

ධස්ගහෙති ධස්ව.

ධහෙති නසස් ධො හොති ඵ්භෙති නසස් ධොව;

භවතුස්සාමනානාං දො ධො.

ධො පරෙ ධාතිනනානං හකාරවහවතුස්සානං දො හොති.

ධොස්සකාරෙ.

ධො පරෙ භවතුස්සානං ධො හොති-ධධ ධස්සඤ-ධධො-ලහ ලාහෙ-ලධං-චධස් චධස්ඤ-චුධධස්-ඵස් සදදිනා උ-දහ හසම්කරණ-දධස්-දුස අපටිතිමිති.

“සාදිසනාපුච්ඡාත්තංසාදිති ධො” ‘ති අදිසස් හෙනසහ නසස් ධො-දුධො.

ඵද විදරණ.

“ඵදදිනො ඉනානානාර්නා ඵ” ‘ති නසස් ඉනාදධො ධාතිනනලොපොච-තිනොනානාඉච්ච.

චුධධස්දිනො කතාරි

සධධකාලෙ චුධධස්දිති නදසෙ භමසමාහෙ කතාරි සො හොති-චුධ,ධධධහෙ-අචුඪ්ඤි චුඪ්ඤි චුඪ්ඤි සසතිතිවා, චුධො,

තර තරණ.

“තරදිතිනො” ‘ති නසස් ඉණො ධාතිනනලොපොච-තිනොනො.

චතමාහො මානානා.

පච්චුප්පනෙ ධාතුහො කතතුකමමහාවෙසු මාහො හොති කතාරි අනෙතාව-සහ ධමාසං-සහමාහො-“හච්චරියයොලොච” ‘ති සෙ හච්චරියයො-හෙන සහමාහො-තුසමානං-හච්ච.

“හච්චසොනොච්චොචා සධධාසුවා” ‘ති මසස්චො.

හච්චසොනොච්චොචා,

සෙසෙසානතුමානානා.

සෙසෙසාන අපරිසමනො—හවිසානිනිකාලෙ කවිම
හත්‍යපපදෙ සෙසෙසෙ සාං අදසො හොනි—කවිම
කරිසානිනි, කමිමකරිසාං කරිනොනා කුරුමානො
කරිනොනා වජනි-පුබ්බරුපෙ සිලොපො.

අකිබිරිකාරං.

අකබරවාමිති සද්දෙති සකසෙසෙ කාරෙ හොනි—අච්ච,
අකාරෙ—ච්චං කකාරෙ රකාරෙ ඉව්වාදි.

බාතුනො සකසෙසෙ සද්දිනා ඉව නිව පව්වා කාන
බ්බා-ගමිඉව්වා බාතුච්ච ගමි-ච්චං කරිනි—“නනාදි
නොඔ”.

ඉච්චෙත්ථිසු සමානකතකුකෙසු නව්වෙනා.

එකකතකුකෙසු ඉච්චෙත්ථිසු ගමිසමානෙසු බාතුති ක
නාරි නව්වෙනා තුංවා හොනි.

“නව්වෙනාදිසුකා”ති කරිසා කා-කානව ඉච්චති
කාතුංවා-සො කරිනි සොච්ච ඉච්චතිකෙකතකුක
නා-සාසාදෙ චකාරෙන තුංපව්වාසා රසුමාදෙසෙ—
දඬුං.

“අරහසානාදිසුච්ච”ති අරහසාදෙසු තුං-තිඤ
ගරහසං-තිඤ්ඤමරහති.

පුබ්බකාලෙකකතකුකානං තුනානානානා වා.

සමානකතකුකානං බාතුනං මජ්ඣෙ පුබ්බත්ථිසාච්ච
ති බාතුති තුන කාන කාවා හොනි—කාතුන ගව්චි
කකාන කකා වා.

තිනා පිනා වජනිත්ථාදෙ පරපෙකාස පුබ්බකානං-සා
ගතිනිවුතති.

‘සාපානාමිථ්ච’ති සාසා ඉ පාසා ඊච්ච.

චකාරෙන හිනකතකුකෙසු මදනි-අච්චං-සිහං
දිකා හසං උපප්පතිත්ථාදි.

ච්ච ‘දිසානානානානානාලොපාච්ච’ති තුනා

දිනට සැව දාසියකලොපොව.

සඳු විසරණයදිවි.

“දඩානතරො යොනුවි” ‘හි තුනාදිසු සාගමො
සවතමාදිනා සසකාරසස දසස රේ-විනනා-ඉ ආගමො-
සසිනා.

“ගථා නතර්වෙ” ‘හි සසකාරසස ධසස සෙකා-බු
ප්සිනා.

“සබ්බසි තුනාදිනායො” ‘හි සාදෙසොවා-කර්ස
සසකාරෙවොදි.

දිස උව්වරණ.

“පුබ්බරූපවෙ” ‘හි සෙ පරෙ පුබ්බරූපා-උද්දිසස.

දළහංති-දුතිසනොපපද ගහ ඉව්වසමා සද්දිනා ණං
පව්වසො තසමා ගහසසා නුපසොගොව කතනබ්බා-වි
හතතිලොපො-දළහගාහංගණහාති, දළහංගණහාති
තසෙයො-ඵවමසුදුමපි සෙදසං.

එකාදිනො සතිසසතිනතො.

සතිනතිවාරං-එකාදිති සතිසසතිනතො අසේ කතනතො
පව්වසොගොති-එකසමිං වාරෙ, එකකතනො-ඵවං වි
කතනතො නිකතනමිවොදි-විහතනලොපෙතු නිතිකත
තමිවොදි.

ලිහං බාලපබ්බාධසං වුතනං සෙහසස වුතනිසා
විසෙසො හස් සබ්බස් ඛෙදසො විසුදුහි පාලිනො.

නිහසො වුතනො.

ජනාරකාති පාමිව වුතනානුතනතනහෙදනො
විධාච වුච්චෙර හෙදෙ විහතනිනංව වුච්චෙන.

සමාසනාතිනාකතනාති නිහසා සස් ජසරෙ
සොදසො කප්පො හෙති අවුතනාතදපරෙහවෙ.

වුතන කමිවාදිසාමිසමිං ලිහසෙ පච්චා සිසා
අවුතනතු හවහන ‘සුදු දුතිනාදි සථාරනං.

කරෙහි කිරීම කිසිදෙනෙකු, කාරක-කිරියානිප්ත
නි කිරිනනනනනනන—කාරකසඳෙද, මුකියනො ක
කතාරං අමුකියනො කමමාදිව වදනි-නරානි සබ්බො
සද්දවොහාරෙ මුකියමුකියවසෙන විධි වනනන-ස
ථා-ගහාසං නහානං ගහාසං සසනනිව-ගහාසදෙ
න පුබ්බ ජලප්පාහො වුච්චන පච්චෙතන නං-
සමිපො.

37

නස් වුනනකමිං නාව-අගනසමිණෙ විහාරෙ, සා
නිකො අහාරෙ, සුදෙන ඔදනො පව්වෙන, වුබ්බෙන දෙ
සිනෙහි ධම්මො-එස් සමාසනනිනාකියානනිනකානං
කමිති විනිතනනා නෙති කමිං වුනනනනි වුච්චෙන-සථා
ඔදනමවනිනාසදෙ ඔදනසංඛ්‍යානං කමිං දුතියාස වු
නනනනි පුනනනනා වනනබ්බසාසවිසෙසසාහාවානද
තිසා නරානුපි සමාසාදිති එව විහාරදිනං කමිනං ක
විනනනා න පුන නප්පකාසිකා දුතියා සියා-විහනනිං වි
නාචාසං නිද්දිසිතු මසකකුණෙසසනනා අවිසිසිලිනස්ථ
නනාපෙකකාසමපන විහාරදිනො නබ්බිසෙසනෙති නි
නනුලාභිකරණෙති අගනසමිණෙදිතිව පඨමා හොතෙ
ව-කථං ඔදනං පවනිනාසදෙ දුතියාසපි කමිච්චුතො
පුන ලිහස්ථමනනමපෙකකිසා පඨමා නහොතිතිවෙ, ක
මමිගෙන නාස පාකවං වුතෙන සති සතොපි ලිහස්ථ
සා නිරන්තරනනා-ඔදනො පව්වෙනනනන එකනන
තු නෙ විහනනිසා වුතෙනපි නාස නං අසුකසෙසවෙන
නිසමෙති සාමඤ්ඤෙන වුනනනනි ඔදනාබ්බ විසෙ
සෙ දිනං එකනනා නිසසාස එකවචනං හොතෙව-න
රානි, අකකියානා සාමඤ්ඤමස්ථා වදනති සාදසොතු
විසෙසා-සජ්ජවං විසෙසගනං කමිං නිසසාස දුතියා
පි නිං න හොතිතිවෙ නහනනෙති කමිං සද්දසති
සසහාවිතො නෙ විහනනිසාඑව ගමිනෙන-කථමාගත
සමිණං විහාරං පසෙසනිවෙ, විහාරසස අග්ගිනකමි
තුනාවස්ථා සමාසෙන වුනනා දසනකමිතුනමිවස්ථනතු

චන්ද්‍රිකාව දුටු සියා-එවං කතාදිය සාමිතිව සඳා
සොහොම වුනාකතවිභවතිවවනාති නෙතබ්බාති.

අප්පානං දුතාදිනං නාදිනනු පටිපාතං
කමිං කමමසවනෙකෙසු වුනකමමනති වුවෙහි,
දුත සාව රුඬි පුට්ඨ භික්ඛ සාසු වවාදසො
එවහ හරිදසො ව උභසෙතෙ විකමිකා.

නංසථා-ගොපාලෙන ගො බිරං දුසනනෙ දුඛාවා-ඉ
හ ගොරුපං එකං කමම බිරලකකණංවෙතං කමම
එතෙසු පසොපනනෙතනාතිමහං බිරං පටිපාතං නනති
මිත්තභුතා ගො අප්පානා-නසමා ගොතෙත් වුනතනා
පටිමා බිරනතිභානුකතනා කමමසෙව දුතියා-එවං සා
වාදියු-දසෙන භාගෙ ගාමං නිසතෙ නිතොවා-අනු නී
සමානො භාගෙ පටිපාතො තනතිමිත්තං ගාමො අප්පා
නං-නථා වහාදියු.

ගති බොධානන සද්දස්ස හර කරකමමකානං
කතනා අකාරිතෙ සො තං වුනතකමමංති කාරිතෙ.

භුදියො නාමං ගවුහිති-කාරිතෙතු සාමිනා දසො ගා
මිං ගවුහිසතෙ ගවුහිතොවා ඉවවාදි-අකමමකානං
සථා-ගාමි සසති-කාරිතෙතු හස්සාගෙතෙ හස්සි ස
සාපිසතෙ සසාපිතොවා ඉවවාදි.

සසා පටිපාතපටිපාත ක්‍රියාසමබ්බතො සියු

දුතනානුකතනා තස්ස පටිමා ගොති නාපර.

සථා-බ්‍රාහ්මණෙන ඔදනො පටිකා භුජතෙ භුතනා
වා-අනු සදිපි එකමෙවොදනාකකං කමම නෙතප්ප
වෙසෙති වුනතා නිප්පවෙසෙන නිවුත්තංව සියා නථා
පි පටිපාතනාසාමිතිතභොජන ක්‍රියාතිසමබ්බතොරෙන වු
නතනා පටිපාතපටිපාතං පටිපාතෙව කාරිසප්පසිසිති
සසා පටිමා ගොතෙව-ගොජනක්‍රියාස විසෙසනාස
පටිපාතභුත පවනක්‍රියා සමබ්බවුතොවුනතනෙති න
දුතියා-සිසිකා කිනිකාසසාපිතොවා ගොජනක්‍රියා ක
තං සකකාති හිකබ්බාදිනං සාවිසසාභුතං ගොජන

ත්‍රියං භික්ඛාදිත්‍රියතො ව්‍යවච්ඡද්ධති පාකත්‍රියා හො
ජනත්‍රියාය විසෙසනං-නනු පච්චා දුතං ගහණවිඤ්ඤං
වා කතතුමි සකකාති දුතාදිතං සාධාරණස්ස පවන
ස්ස හොජනත්‍රියා දුතාදිතො විසෙසිමානතතා පච
නංව විසෙසං-සවං, තථාපි පවනමුපධානං නානෙන
න වුච්චමානතතා-නානෙනතාභිධිගමානාති ත්‍රියා කම්
පසුත්තරත්‍රිය මපෙකභිතිත්‍යප්පධානා.

- 1 යාව පදමාං කිම් සම්භවුපලබ්ගතෙ
විසෙසන විසෙසත්‍යං ගම්‍යතෙ නථි කාමතො.
 - 2 සසමාති සබ්බදවුච්ඡි ගොති තං නබ්බිසෙසනං
තංව ජාතිගුණත්‍රියාදබ්බතනාමං 'නූතනකම්‍යා.
 - 3 යථා හො ධ්වලො ගන්තා විසාති දෙවදත්තකසො
ජාතාදිපි විසෙසත්‍යතො නිසසෙග්ගි සහෙග්ගිනු.
 - 4 නංසථා ජාති ගාවස්ස ධ්වලො ගමනං තථා
විසානං නාම මිඤ්චං ජාතාදිතං විසෙසත්‍යා.
 - 5 අඤ්ඤං විසෙසෙග්ගිති පරිසායො විසෙසනං
තංසථා ගොති කථිතෙ වාචාදුත්ථො විසෙසත්‍යතො.
- ගොසදෙදා පසුභුමිවාචාදුත්ථාවාපි තස්මා ගොති වු
තො කොවාසොති නායනිත්‍යතෙ පුන පරිසායභුතවා
වාසදුද්දායයොගෙහු වචනසංඛාතො අඤ්ඤා විඤ්ඤායති-
නනු සකලබ්බවුච්චාදි බ්‍යත්තනුසාසි ගොතනාදි යාව
ඤ්ඤං ජාති-දබ්බනිසසිතො නිලාදිතො ගුණො-ත්‍රියා
වුත්තලකඤ්ඤා-ජාතාදිනමාධාරෙ දබ්බං-පවත්ති නිවු
තති සංඛාතවොතාරථං කරිසමාණෙ සංඝතතො නා
මං නාම-අභිනතඤ්ඤා සදෙදා පරිසායො.

විසෙසෙය්‍ය දිස්සමානා යා ලිහසංඛ්‍යාවිහතතිග්ගේ
තුලාබ්‍යකරණෙ භික්ඛො කත්තබ්බා තා විසෙසතො.
තුලාබ්‍යකරණෙති කිං, රඤ්ඤං ධ්වං-භික්ඛොති කිං,

භූමි පමානං-කපිං විනානි විසති ජයනතිතිවේ; විසති සඳොදා අත්තනො නියතිරිප්පිභෙකවචනතනා විත්තසදා සා විහනතිමත්තං ගණනාති-අත්තනාතිකනාතිපිභතනා ලිහංගතිතුං භාරගතිති විසෙසසසා චචනමත්තමපෙතබ්බෙන, නසමා ජයනතිති ඛුචචනමපිවිත්තනාපෙතබ්බමෙව-කිං විසතිමපෙකතිවා එකවචනමපින හො නිතිමෙව, විසතිසා විත්තවිසෙසන භුත්තනාසපට්ඨා-නත්තනානසොගම ඤාදාපි ඤාදොසා.

අනුතතකමමං සථා-අනු සමාසනඛිනානං සකං සකං වාසාමෙවොදගරණං කත්තබ්බං-එමමනුතතකත්ත රි-සුඳෙ, ඔදහං පචති-බුඛො ඛමමං දෙසිතවා-එසු ස මාසනඛිනාධ්‍යානකිත්තා කමමසමිං හ කතාති තෙති ක මමමනුතතනති වුච්චතෙ-තතො කමමසෙ දුතිසා-එවං කත්තාදිසිනුතතනං ඤාදාසං.

අනෙකකමමකානං සථා-ගොපාලො ගාමිං ඛිරං දෙ හති දුඛවාත්තාදි-දොසො භාරං ගාමං නගති නිත්වාත්තා දි-ගාමිංගාමනත්තනසත්ත “ගංනගරතිනං කමමා” ‘නි හානුචතතිත්වාකාරෙන කමමසඤ්ඤා-සාමි දසං ගා මං ගමසති දොසෙනවා-දොසෙනෙසු “ගතිබුඛිභුප්පසි හරකරසයාදිනං කාරිතෙවා” ‘නි කාරිතෙ සති වාදු නිසා පතෙබ්බ කත්තරි තතිසා-ගාමනත්තනත්ත පුබ්බෙච්ච වාකාරෙන කමමසඤ්ඤා-එවං ගුරු සිසුසං ඛමමං ඛො ඛසති සිසෙසනවා තතාදි-අකමමකානං සථා-තථානෙ ගො හරිං සාසති හරිනාවාවාදි.

වුත්තකත්තා සථා-ප්ථිප්පියො මුති-ආභිධම්මකො හි ත්ථ-සුඳෙ, ඔදහං පචති-පුඤ්ඤකාගෙ පුමා.

චුත්තකතනාති සො ඤෙය්‍යො
 යො මුකෙඛ්‍යා නෙකකතනුසු
 උස්සාහවතනා මුකෙඛ්‍යා සො
 යො කතතාරං පයොජයෙ.

යථා-සුදරේඨො සුදෙන ඔදනං පාවෙති-සුදරේඨො
 නාහු “යොකාරෙති සහෙත්තු” ‘හි හෙතු කතනුස
 ඤෙය්‍ය-චුත්තතනා පඨමාව-සුදෙනෙනාහුතු “යො ක
 රෙති සකතතාරා” ‘හි කතනුස ඤෙය්‍ය-අනුත්තතනා නතිසා
 ව-ඵවමුත්තරතු.

පයොජකම්පි යො අඤ්ඤෙය්‍ය යද පන පයොජනේ
 චුත්තකතනා හද ඵයො නසමාපසුසාහවතනතො.

යථා-අමචෙවා සුදරේඨෙන සුදෙන ඔදනං පාවෙති
 පාවසතිනසාදිවා-ඵඨ දුතිසාහෙතුවච්ඡිච්ඡාතො කාරි
 නිනසමාපි පුන ණො හොති පුබ්බස්ස කාරිනස්ස ය
 දදිනා ලොපො කතනබ්බො-සුදරේඨෙන සුදෙනෙනාහු
 හසතු අචුත්තතනා කතනරි නතිසා.

කර්‍යමාණං යං කමමං සයමෙවපයිජ්ඣති
 සුකරං සෙති ගුණෙති කමමානතාති නං විදුං.

කුසුලො සයමෙව භිජ්ජනෙ-කුසුලො බලු අත්තභේ
 සු ලෙඛිඛුසකඛරදිසු ජිනෙනසු පරපයොගං විනා හෙ
 දමුපගච්ඡෙනො අත්තනාඵව භිජ්ජනෙ නාම-නතො ක
 මමකුතොව කතනුතොව සොඵව-කමමකතනා කමම
 මිචෙති වත්තබ්බං කමමාතිදෙසනොව කමමකතනරිපි
 කමමති විස අත්තනොපද යචිකරණා සිජ්ඣති-දුදවං
 යදදිනා සහගිතං.

අචුත්තකතනා යථා-සුදෙන ඔදනො පඵවතෙ, පමු
 නා පුඤ්ඤං කතං-අනෙකකතනුකාතං යථා-සුදරේ
 ඨෙන සුදෙන ඔදනො පාවාපිසතෙ; අමචෙවන සුදරේ
 ඨෙන සුදෙන ඔදනො පාවාපිසතෙ-නිසු නතිසා.

සංස්කෘතසාහිත්‍යය ක්‍රියාසම්බන්ධතා සිසු.

අනුගතවුනතා නැව් නැව් හොඳි නාපර.

සථා-බ්‍රාහ්මණයා භූතා සුප්‍රසාදය-එක් සුප්‍ර සයනේ
ඉවසියා අකමමකතා හාවේ තෙවිහනති හොඳි, හා
වොව සාධරූපතා කතාරමපෙකබ්‍රත, කතාව තෙ
විහනති නවුනො, සාධරූපතා පන වුනොනා
ම නාසා කතාර් කතනා, නථාපි පබ්‍රාහ්මණයා
කිසිවෙකෙක අවුනනතා නති-න සාධරූපතා
පනත්‍රියාසිසම්බන්ධතා වුනොපි පසම.

වුනකරණ. සථා-පිනතරූකො පිරසු-පහරණ
අනුබ-වුනතාපදන. සථා-දිනනසු-කො රු-දකබ්
ණයො හිකබ්-සමපදන. වුබො-වුනතාපදන. සථා-
නිගනපතො ගාමො-හිමො රකබ්‍රො-වුනොනා
සො සථා-මනනමාන. වනා-රුකබ්‍රො දෙසො-ආස
න. පිසි-වුනතාසම සථා-දසබ්‍රො හබො-වෙණ්‍රො
ගබ්‍රො.

සමාසො හොඳි සබ්‍රො නිනකො සාමිවර්ණ
නබ්‍රො ලබ්‍රො හිමො කරණවබ්‍රො.

අනුබානා කතකමමසු කරණදින. නිගාසින
ස. ස. වාස 'මුද්‍රාතො ඉති නානානුදහවා.

වුනතානුනාන. දිසාමනනමිද. නාසොනොන වකබ්
මානපි නොනබ්.

අඬු විහනතිහෙද, වුබ්‍රො:

වාබ්‍රො.

ථො නරෙති නො කමම.

කතා ස. ඉව්‍රොනමිතිව්‍රොනමිතිව්‍රොනමිතිව්‍රො කරෙති
ත්‍රියාස සම්බන්ධතා නො වාකාරොනාකර්ත. ව කමම නා
ම හොන.

කමමහේ දුරියා.

හත් ඉව්සං තාව-බුබං වඤ්ඤ-උභයනං භූපති-
ඵඤ්ඤ පනතනති තහනං භෞපනවභෙදෙද්වාර-සථා-
ගාමො ආගමනති-අනිව්සං-කණ්ටකං මඤ්ඤි;
විසං ගිලති-ඉව්සානිව්සං සථා-ගාමං ගමනං රුක්ඛ-
මුලමුපසංගාමි-අනු ගාමගමනමිව්සං රුක්ඛමුලොප-
සංගාමං පාසතිකමිතසනිව්සංගාම-අකම්පිතං-ගගවා
භික්ඛු ඵතද්වොව-ඵඤ්ඤ භික්ඛුතසනිව්සං තංව කෙ-
නාකම්පිතං ජකාරකඤ්ඤාති තසමා කෙනාපි සුතෙන
න කාරකසඤ්ඤාන විභිඤාති වාකාරොග භික්ඛු තසතු
කමමසඤ්ඤා-ඵවං බිරණං කටං කරොතිතසාදි-අක-
ටිතව කමමං විකමමකධාතුසොගෙ දඨබ්බං.

නිබ්බන්ති විකති ප්‍රපතති හෙද කමමං නිධා සථා
කටං කරොති කොපෙති කම්මං රුපං විපක්ඛාති.

දුරියානෙව.

කාලධානමව්ව නුතසංගොගෙ.

කාලධානං දබ්බ භුණ්ණිසාති නිරන්තරසංගොගෙ සී-
ති. දුරියාසියා-මාසං මංසොදනො-සරදං රමණියාන-
දි-මාසං සප්තකාසති-අධානං-සොප්පං වනරජි-සො-
ප්පං දිසො පබ්බතො-කොසං සප්තකාසති.

කමු ප්‍රවචනිසුතො.

කමුප්‍රවචනියෙති සුතෙන දානෙ දුරියා සියා-ලක-
ණං විච්ඡාසං ඉඤ්ඤාතෙ භාගෙ සහස්සෙ ගිතෙව
විකතමානස්ස අනුසස්ස-සහස්සිනවජ්ජිතෙසු ලකණං
දිසු පතිපරිනංව-භාගසහස්ස ගිතවජ්ජිතෙසු තෙසෙව
ව අභිසංච කමුප්‍රවචනියෙද්ද-ලකණං චිත්තං-
රුක්ඛමනුච්ඡේදනතෙ වඤ්ඤ-රුක්ඛතසඤ්ඤා-ඵඤ්ඤ
රුක්ඛා ලකණං විච්ඡේදනමානො වඤ්ඤ ලකණබ්බං
නානානුතා රුක්ඛස්ස ලකණමුතනිතා පකාසියති රු-
ක්ඛො අනුතා සුතොනානාම-රුක්ඛං රුක්ඛමනුච්ඡේද-
නතෙ වඤ්ඤ-රුක්ඛං රුක්ඛං ඉතසඤ්ඤා-සද්දිනා වි-
ච්ඡාසං රුක්ඛමිව්වස්ස සවිහරාතිස්ස විතතා-ඵවං සබ්බං

නවවිද්‍යාසං මිත්තං.

භික්‍ෂානි යානි චක්ඛුනි ක්‍රියාසතු භුක්තොනවා.

දබ්බෙනවාපි බ්‍යාපිතුං ඉට්ඨා විට්ඨාති වුච්චතෙ. 4

බ්‍යාපිතුනති සම්මතීතුං-අනුදායකරණානි-ගාමො ගා
මො ගමියතෙ-ගාමො ගාමො රමණීයො-ගාමෙ ගාමෙ
පලං-ඉස්මිභුතො කම් පකාරං පතෙනා-සාධු දෙව
දතෙනා මාතරමනු-මාතරී සාධුතතං පතෙනාත්‍යයෝ-
නාගො කොඨාසො-සදෙස්ම මං අනු සීයා නං දීයතු-
යො මම නාගො සොදීයතුත්‍යයෝ-නදිමනිවසිත්‍යා
බාග්නසි-නදීයා සතඥබ්බාත්‍යයෝ-අනුසාරිපුත්තං
පඤ්ඤාමා භික්ඛු-සාරිපුත්තතො පඤ්ඤාය භික්‍ෂොත්‍ය
යෝ-ඵවං පව්වාදිහි යවායොගං යොජෙතබ්බං.

කුට්ඨි දුතියා ජසීනාමතේ.

ජයස්ම කුට්ඨි දුතියා සීයා-නංබොපන භගවන්තා-
ත්‍යාසා භගවන්තොත්‍යයෝ-ඵවං අනන්ත අනෙතා ති
රෙ අභිතො පරිතො පවිතා ඉව්වාදිතං යොගෙ-අ
නන්තව නාලඤං, අනෙතාරයං, තිරන්තරයං, අභිතො
ගාමං, පරිතොගාමං, උපමා මං පවිතාති.

කුට්ඨිත්‍යාසකාරෙ.

නතියා සතඤ්චිනාව.

තතියාසතඤ්චිනාවෙ චකාරෙත සම්පදානෙව පවිත්‍ය
යෝව කුට්ඨි දුතියා සීයා-මං නාලපියසති-මයා සතෙ
ත්‍යයෝ-සතඤ්චිනාවෙ-පුබ්බිඤ්ඤාමයං නිවාසෙකා-
සම්පෙත්‍යයෝ-උප අනු අධි ආ පුබ්බස්ස වස නිවාසෙ
ඉව්වස්ස අධි ආ පුබ්බානං සි සයෙ යා ආස ඉවෙවස්සං අ
භිනිපුබ්බස්ස වස පාවෙසතෙ ඉවෙවස්සව යොගෙ-ගා
මං, උපවසති අනුවසති අධිවසති ආවසති-අධිසෙතෙ
අධිනිසති අජ්ඣාසයති අභිනිවසති වා-පානාචාරයෝ
සු-නදිමිට්ඨති, ගාමං චරති-සම්පදානෙ-පව්වාගෙවෙ
මි නං-තෙත්‍යයෝ-පව්වසයෝ-පුබ්බෙන ගාමං-ගාම
භවා පුබ්බස්සිනත්‍යයෝ.

ඉවා සෙතිව්වාදිසු ක්‍රියාවිසෙසනානා කම්මෙත්ථයෙව

නර්ථයානුබිකාරණ.

සහාදිඥාගෙව.

සහ අලංකිං අදිනං යොගෙ සහරේව නතිසා සීයා-සහසද්දනව යොගො ක්‍රියාතුණ්දබ්බසමවාසෙ සමන වති—පුතෙනසහ, වුතති පුලො ධනංවා-පුතෙනන නවා—අලංකෙ ඉධ වාසෙන-කිංකෙ ජවාති.

හෙට්ඨෙව.

හෙකිරේව හෙතුයොගෙව නතිසා සීයා-අනෙතන වසති-කෙන හෙතුනාවා.

“සතර්මයරේවෙ” නි නතිසා සීයා-පුබ්බන ගාමං.

සෙතාගවිකාරණ.

සෙන බ්‍යාධිමනා අවසවෙන සරිරස්ස විකාරෙ විඤ්ඤ සති තත්ව නතිසා සීයා-විකාරෙ අඤ්ඤථාභාවො-අ කතිනා කාණේ.

“විසෙසජොවෙ” ‘නි විසෙසනරේව නතිසා සීයා-ගොතෙනන ගොතමො-වුතනතොඤ්ඤත්‍ර යා නතිසාදි ස්සති සාසබ්බා “කතර්මෙ” ‘නි හ වකාරෙන සිජ් කිති-නංජ්ථා-කමෙම-තිලෙති වපති-පවමිසං-සුමුත්තා මසං තෙන මහාසමණෙන—පඨමාසං-අනතනාව අනතා නං සමවිනනති-ඉඤ්ඤෙන-පරිබ්බාජකං නිදබෙනාද්ද නති-කිරියාපවගෙන—ඵකාගෙනෙව බාගනසිං පාසාසි-කිරියාපවගෙනා කිරියාස අසු නිඤ්ඤාපනං-තුලෙස—මා නගි සමො-කාලෙ-කාලෙන ධම්මසවනං-පුබ්බාදිග්‍යො ගෙ-මාසෙන පුබ්බා-ඥාගෙයන උපසංකම්මනාදි.

යස්ස දුතුකාරො ගෙවනෙ ධාරයනෙවා නං ස වෙදනං.

කතනා පුජ්ඤ්ඤාවා අනුගතනුඤ්ඤාවා යස්ස දුතුමිත්‍ර නි පිතිං කරෙතිවා ධාරයනෙවා නං කතතුස්ස දුතිත්‍රා දිතිමිත්‍රං සමපදනං නාම.

ඤ්ඤාගෙව වතුස්සි.

සමණස්ස විවරං දදති—සමණස්ස රෙවතෙ උච්චං-
සඤ්ඤදතතස්ස ජනනං ධාරයතෙ.

අනිරුක්තතානිමිතනාරාධකං සම්පදතිස්සං

නිබ්බායො ජලං දෙති රක්ඛස්ස හික්ඛතො'ඤ්ඤො.

සිලාස හනුසා සප ධාර පිහ කුටි දුතිසෙසාසුග ර
විකිති උච්චාසුණ් අනුපතිරිණ පුබ්බිකතනාරෙවත
නි නදනි තුමයොලමති මඤ්ඤතානාදර පපාණි
නි ගතාසිකමවනි සංසඨි සමමුති හිසසහනමස
නේසුචි.

සිලාසාදිසු යං තං සම්පදනං නාම—සිලාස කප්පිතෙ-වු
ඛස්ස සිලාසතෙ-සිලාසනං ථොමනං-හනු අපනසතෙ-
හනුතෙ තුසනං-ධා, උපතිසේය්‍ය සත්‍යපුත්තානං-උපඨා
නමුපගමනං-සප අකේකාසෙ-තුසනං සපතෙ-සපන
නති නොසනත්ථං සච්චකරණං-ධර ධාරණ-සුවණ්ණං
තෙ ධාරයතෙ-ඉධ ධාරණමිණ්ණදෙස්‍යනා-පිහ ඉච්චාසං-
සම්බානං පිහසනති දඋද්දා—කුඩාදුත්ථානං යොගෙ-
කුටි කොපෙ-නස්ස කුප්ඤ්ඤි-දුහ ජ්ඣිංසාදං-දුහප
පුරණොවා-දුහසති දිසානං මෙසො-ඉස්ස ඉස්සාදං-නි
ඤ්ඤා ඉස්සාසනති සමණානං-ඉස්සා අකම්මා-උසුස දෙ
සාවිකරණ-දුල්ලා තුණ්වනනාදං උසුසනති—රාධ
හිංසාසංගබ්බසු ඉකඛ දස්සනං කෙසුඉච්චං යොගෙ ස
ති සස්ස විපුච්චනං සොසමපදනං-විපුච්චනනති චිච්චො
පඤ්ඤා නං කස්ස පච්චධං යස්ස සමිඤ්ඤි සුභාසුතං
පුච්චනතස්ස—ආරාධොම රඤ්ඤා රාජනංවා—පුඤ්ඤා
ආරාධං ඛ්‍යාපසතිතස්ස—ආසසමනො උපසම්පදපො
ඛො උපතිස්සො ආසසමනංවා-පුඤ්ඤා උපසම්පදං අ
පෙකඛතිතස්ස—එතෙසු පකෙඛ ඵෙසථිච්ච වකාරෙ
න දුතිසා—පතිආපුබ්බස්ස සුඤ්ඤානිස්ස අනුපතිපුබ්බ
ස්ස හි සඤ්ඤඉච්චස්සව යොගෙ පුබ්බස්සා ක්‍රියාස යො
කතනා යො සම්පදනං-හගවා හික්ඛ ඵතදවොච-
හික්ඛ හගවතො පච්චස්සොසුං ආසුණ්ණතිවා—පතිපු
බ්බො ආපුබ්බොච සුඤ්ඤාති පච්ඤ්ඤාසුඤ්ඤාසු වතන

තෙ-එළු පුබ්බක්‍රියාති වචනක්‍රියා නසංසා කතනා භග
වා-හික්ඛු ජනං ඛම්මං සාවෙති, හික්ඛුතො ජනො
අනුතිණාති පතිගිණාතිවා-අනුපතිපුබ්බො ගිණාති අ
නුක්ඛුතො-ආරොවනෙට්ඨ-ආමනනාමිවො-නදෙභි-
සුඛාය සනතබ්බො-නං අභේවා පයොජනං සසං නං නද
භේවා-එළු සනතනණ්ණං පයොජනභූතං සුඛං-තුමභේ-
ලොක්ඛානුකම්පකාය-තුංපව්වසෙන සමානභේවා තුම
භේවා නසමා ලොකමනුකම්පිතුනන්තභේවා-අලමභේ-
අලං මලලො මලලස්ස අරහතිවා-අලමෙම සුවණ්ණ
න-ඉහ අලං සදෙදා අරහ පටිකොඛපෙසු-මිඤ්ඤාති යො
ගෙ අනාදරෙ ගම්‍යමානෙ යො අප්පාඤ්ඤි නං සම්පදනං-
කස්ස සුඛං මිඤ්ඤා-අනාදරෙති කිං, සුවණ්ණං සුඛං
මිඤ්ඤා-අප්පාඤ්ඤිති කිං, ගද්දනං සුඛං මිඤ්ඤා-ගන්ත
භේවානුතං සං කම්මං නං සම්පදනං දුක්ඛාප-ගාමස්ස
ගතො ගාමිංගතොවා-සංසස්ස-නදං හවතො නො
තු-සංසස්ස අසිංසනං-සම්මුත්තභේවා-සාධු සම්මුතිමෙ-
ඤ්ඤායොගෙ-භිසෙයාසොමතතාය-සනතමභේවා-භු
සං අභිකරොමි-අභිකරණෙන උපමනෙති කරිස්සා
මිවොදි.

“නාමොග්‍යොගාදිසම්ප්ප්‍රවෙ” ති වතුභි-නාමොගෙ-
සොභි පජනං-ඤ්ඤාගතනෙන-කිං විපට්ඨාග්‍ය.

ඤ්ඤාදපෙති භග්‍යොග්‍යොගො නදපාදනං.

යතො අපසරති භාගති ගණනාතිවා නං කතනුස්ස අ
පමනනාදිසම්ප්ප්‍රවෙති අපාදනංනාම.

අපාදනෙපට්ඨි.

ගාමා අපෙනති-වොග්‍ය භාගනති-උපජ්ඣායා සිකං
ගණනාති-ත්‍රිසම්ප්ප්‍රවෙති විජ්ඣාගතනණ්ණ සාධෙ අද
තභේවානෙව සිජ්ඣාති-සවා-උපජ්ඣායෙතාඅභිසෙන.

ගමෙපසපගමෙ විනනං පුබ්බරූපා යදවුත්තං
වුච්චෙන නදපාදනං නං වලාවලතො විධා
සිවාස්සා ධාවනා පොඤ්ඤා පනෙ රුක්ඛා ඵලං ‘තිව.

බාහුනාමානමුපසග්ගයොනාදිසට්ඨිව. 214.

බාහුනාදිවිසෙසානං යොගෙ සං නං අපාදනං නාම-
පරපුබ්බජ්ජෙය්‍යොගෙ යො අනභිභවති යො නං අපාදනං
නාම-බුඩ්ධස්මා පරාජෙනති අඤ්ඤාතිරිතා-බුඩ්ධභිභවතු
මසමුත්ථානසඤ්ඤා-අනභිභවති යොති කිං, රිපුං පරාජෙනති
විග්ග-පපුබ්බභුග්ගොගෙ යතොඅවජ්ජනපාහවො නං අ
පාදනං නාම-අනවතනනමනා මහාසර පහවනති-පඤ්ඤා
මං නතොඵව උපලබ්ධනතිනසඤ්ඤා-පෙමතො ඡායතෙ
හසං-ජිගුච්ඡාපමාදඤ්ඤානංගොගෙ-අබ්බිමා ජිගුච්ඡති පම
ජිගුච්ඡා-නාම යොගෙ, නතොපහුති-සතොසරමි- ය
තොපහුතිනසඤ්ඤා-ඵඤ්ඤා පහුතිසඤ්ඤා නාපසුතෙතා
ගමනමානස්ස සඤ්ඤා පසොගමපති කාමාචාරානිඤ්ඤා-
අඤ්ඤාඤ්ඤානං යොගෙ-නාඤ්ඤා දුක්ඛා-භිග්ගො දෙව
දුක්ඛාච්ඡාදි-උපසග්ගයොගෙ-අපසාලාස අසනති වාණි
ජා-සාලං වරෙඤ්ඤානසඤ්ඤා-අබ්බිමලොකාදිභුග්ගො
ති-බුබ්බසදිගෙ පතිදුග්ගෙ වතනමානස්ස පතිස්ස යො
ගෙ-බුබ්බස්මා පතිසාරිපුතො-බුබ්බසදිගොනසඤ්ඤා-සත
මස්ස තෙලස්මා පතිදුග්ගෙ-විනිමග්ගෙ උපානතස්ස පතිනි
සානතං පතිදුග්ගෙ-නත්ත තෙලං සඤ්ඤා පඤ්ඤා දිනනං
තෙලස්සඤ්ඤා සතං පුනදිග්ගෙ, තෙලං ගග්ගො සතං
දුග්ගෙනසඤ්ඤා-අදිග්ගග්ගොන කාරකමපෙකෙපි-දුග්ග
කො ඉතො පකඤ්ඤා මිගං විජ්ඣති-දුග්ගකො ඉතො
කොසා කුප්පං විජ්ඣති-ඵඤ්ඤා ඉතොනසඤ්ඤා මි
ගනති කමමස්සව මපෙකෙතො පකො නසාපාදන
සඤ්ඤා-අච්ඡා කරණං කාරෙ කාරෙඵව කාරකො
ත්‍රියා-සද්දිනා සකඤ්ඤා කපාච්ඡායං-නතො භුතානමි
මපෙකො කාරකමපෙකොනාම-සඤ්ඤා-අඤ්ඤා විජ්ඣති
පකඤ්ඤා විජ්ඣති-ඵඤ්ඤා විජ්ඣති විජ්ඣති ත්‍රියා
වයං-අපිසද්දෙන නිපාතගොගෙපි පච්ඡි දුක්ඛා තති
යාච-රහිතා මාතුජ මාතුරං මාතුරෙතවා-විග්ග සබ්බ
මවා සබ්බමං සබ්බමෙනවා-ඵචං විසා යොගෙපි-නා

හා කුලා පබ්බජිතා-අරියෙහි පුට්ඨෙවායං-වාකාරෙන අඤ්ඤාත්ථාපි ඥාපෙතබ්බං.

රකඛණ්ණත්ථානම්චිතං.

රකඛා රකඛණං නම්ඥේඨා සෙසං ධාතුනං තෙසාං යොගෙවා, රකඛිතබ්බා රකඛණ්ණ රකඛණ්ණච තෙ අත්ථාවෙති රකඛණ්ණත්ථා තෙසං මජ්ඣේවායං ඉච්ඡිතානං අපාදනංනාම-උච්ඡන්තො සිගාලෙ රකඛනති බෙ තෙන-සවා පටිසෙධෙතති ගාවො බෙතෙන-එත්ථ පකෙඛ පටිසෙධවාරෙන රකඛණ්ණ මෙවගමියතෙ-රකඛණ්ණනති කිං, අනිඛ්ච්චිමිතෙ-ඉච්ඡිතනති කිං, අනිච්ඡාසා බෙතනසා නාපාදනසඤ්ඤා-කෙච්ඡි හතකො යමං රකඛනති පච්චුදනරනති.

යෙන වාදස්සනා.

යෙන දඬුනා අදස්සනං දඬුබ්බිත ඉච්ඡිතං යොද ඨ පාදනංනාම-උපජ්ඣාසා අනතරධාසති සිසෙසා, නි ලිංගිතසඤ්ඤා-එත්ථ දස්සනත්‍රියාස කතතුහුතෙහුපජ්ඣායෙන අනතතො අදස්සනං දඬුබ්බිතො සිසෙසා අනජ්ඣේතුකාමො ඉච්ඡති-උපජ්ඣායෙන කතතබ්බි මතතතො දස්සනං සිසෙසා උපජ්ඣායො මං නපසා තුති ඉච්ඡතිතසඤ්ඤා-වාකාරෙන සතතම්ච-පෙතවතෙන අනතරතිතො-එත්ථපෙතවතසද්දන පෙතවතඨා

දුරනතිකඛකාලනිමිතා නාලොප දිසායොග ටිහනිතරප්පයොග සුඛප්පමොචන ගෙනු විචිතා ප්පමාණ පුබ්බිකයොග බන්ධන ගුණවචන පඤ්ඤාන එන වොකාකතතුසුචි.

දුරදිඤ්ඤායං නං අපාදනං චකාරෙන කුචි දුතිතා න නිසා පඤ්ච-තංසවා-දුරවාචිතං තංයොගෙ අඤ්ඤාසු ච-දුරතො ආගමිම දුරං දුරෙනවා-අරකා තෙ මො සපුරිතා ධම්මවිතාසා ධම්මවිතසං ධම්මවිතසෙනවා-අනතිකසේ-සමිපං ගාමා ගාමිං ගාමෙනවා-අඛකාලා නා නිමිතාගෙ-මිඬුගිය වතුසු යොජනෙසු සංකස්සං-ඉතො එකනවුතිකප්පමිසකෙ-නිමිතං පරිමාණං-ඉ

කාලොපෙසති කම්මාධිකරණවිසයෙ-කාලොපෙති කා
 හතසසස්සමහවෙපි නසානුච්චාරණා-පාසාද සංක
 මෙය-ආසනා වුසිහෙය-කාලොපෙති කිං, පාසාදං
 අභිරුහිකා සංකමෙය-ආසනෙ නිසිදිකා වුසිහෙය-
 දිසරෙත්තං නංවාචිනං යොගෙව-පුරුහිමනො, අදිවිකො
 උපරි-විහාගෙ-සනො පණිනනරො-ආරහස්සයොගෙ-
 ගාමිධිමා විරති-සුඛයො-මානිකො සුඛො-පමොචන
 යො-මුහෙතා මාරධිකා-හෙයො විකප්පන-ක
 සමා හෙතුනා, කිං කාරණං, කෙන හෙතුනා, කිසස
 හෙතු-දුතිසා නතිසා චතුර්ථි-විචිතතයො-විචිචෙව
 ව කාමෙති-පමානසො-දිසයො නවිදිතිසො-“දි
 සොරෙති” ‘ති සමාසස සො-පුබ්බයොගෙ-පුබ්බව ස
 ඛොධා; පුබ්බොතු පඨමයො-බහිනසො ඉණ්විස
 ගෙ-සතසමා ඛොධා සතෙනවා; පකෙඛ නතිසා-ඉණ
 චවනෙ-ඉසාරියා ජනං රකඛති ගති-පකෙඛ කථනෙ
 ව කාලොපෙ කම්මාධිකරණෙසු-අභිධම්මා පුරුහති
 අභිධම්මං අභිධම්මෙනවා-අභිධම්මා කද්දිසනති අභිධ
 ම්මං අභිධම්මෙනවා; පකෙඛ දුතිසා නතිසාව-කථනම
 තු විසාරුනං-කාලොපෙති කිං, අභිධම්මං සුඛා පු
 රුහති අභිධම්මෙ දිකාවා-අභිධම්මං පසිකා කථස
 ගති අභිධම්මෙ දිකාවා-පොකයො කරණවිසයෙ-පො
 කා මුච්චති පොකෙනවා-පකෙඛ කරණෙ රතිසා-අ
 කනතරි නිවටං-විපුලතා.

ගසසවා පරිග්ගහො නං සාමි.

සසස සං සාමි සමිපො සමුහො අවසවො භං සාමිනාම.
 “සාමිසමි. ජසී”-හිකුනො විවරං-නගනමිනෙ-න
 ගරසස සමිපං-සුවණ්ණ සස ගසී-රුකකසස සාධා-වි
 කාරගෙවාසෙකාපි ජසී-උවා-හෙතුයොගෙ-දුඛ
 සස හෙතු-සදිසයො-විතුසස සදිසො-අනතපවුස

යොගෙ—මුසාවාදය ඔහුගේ—ගුණයොගෙ—පඤ්ඤා
 ය පවුහාවෝ—සුභිතයෝ—එලානං තිලෙනා; පුරං භිර
 ඤ්ඤා සුචිත්තො යං—නිපාතනනරයොගෙ—වසලොකා කවා-
 කාලෙ—මාසයා විකට්ඨො භූජති—රුජයොගෙ—දෙ
 වදනනාය රුජති—වග්ගමානෙ කතයොගෙ කතනරි—
 රඤ්ඤා සමමනො—එථ “භාද්දිති මතිබ්බිපුරාදිති
 කෙතා” ‘නි කෙනා-සද්දිනා කලොපො.

සඬුකො—

එතෙ සඬුකොනො වෙති යසමාථා වුඞ් ජයතෙ
 සඬුකොනාම සො අථො සඬුකොවසතිසඬුකො.

සඬුකොවසෙ විසෙසො කොචි කොචි විසෙසනං
 කචුද්දියා ක්‍රියං තෙසං සඬුකො සො පවත්තතෙ.

ජඬු විසොපි සඬුකො හෙදකසමාච ජයතෙ
 ජනාපි යා විසෙසමනා සඬුකො න වදෙ ගතො.

සද්දසතතිසමාවොසමිති එථ පනිසතෙ
 පනිති මනතිකතමම නොති සද්දථ සණ්ඨිති.

අඤ්ඤා ඉඤ්ඤා පෙකඤ්ඤා සඬුකො—සොච නෙ
 කවිඬො—ජඤ්ඤාජනක වාවචාවක විකාරවිකාර පරිමා
 නපරිමෙය පුරණපුරිතබ්බාදිගෙදෙන—සථා—රඤ්ඤා,
 පුතොනා—සද්දසතො—බිරසා විකාරෙ දධි—තිලානං මු
 ඬි—වසානං තතිසෙ මාසෙ—තථ රඤ්ඤා පුතොනා
 තහු ජනනක්‍රියා කතො සඬුකො—තථාති රුජ ජනෙ
 ති පුතොනා ජනිතෙ තසමා රුජ ජනෙතිති වුතොන කමි
 ති විසෙසාපෙකඤ්ඤා පුතනනපෙකඤ්ඤානො පු
 තෙනන රඤ්ඤා සඬුකො ගොති—පුතොනා ජඤ්ඤාතෙ
 ති වුතොන කෙනෙති විසෙසාපෙකඤ්ඤා රඤ්ඤාති අ
 පෙකඤ්ඤා මානනා රඤ්ඤා පුතනසා සඬුකො ගොති—
 බ්‍රාහ්මණසා පුතොනා වෙසසා පුතොනාති වතො ස
 තකුණොසපනා බ්‍රාහ්මණදිනං සාමඤ්ඤාගුතං පුතනං
 බ්‍රාහ්මණදිනො රුජ විසෙසාතිති විසෙසනං, පුතනං

භූ තනො විසෙසියනිති විසෙසො-ඵවං වාච්ච්චාචකා
දිසු චචනත්‍රියාදයො නෙතබ්බා.

49

ජඤ්ඤි සත්තමිත්තංගිකාරො.

සාමිසසරතිපතිද්‍යාදසකඛිපතිභූපසුතකුසලෙ
තිව.

සාමසාදිසද්දයොගෙ ජඤ්ඤි සත්තමිව ගොති-ගොණා
නං සාමි ගොණෙසු වාත්තාදි.

නිබ්බාරණොව.

නිබ්බාරණෙ ජඤ්ඤි සත්තමිව ගොති.

යංගි ජනිතූණත්‍රියානාමෙති සමුදයතො

පුට්ඨකාරණාමෙකස්ස නං නිබ්බාරණ මවුද්වං.

නර්තනං බතතිසො සුරතරො නරෙසුවා-කණ්ඨා ගා
විනං සමපනනබිරතමා ගාවිසුවා-පටිකානං ධාවං සිඝ
තමො පටිකෙසුවා-බ්‍රාහ්මණානං දෙවදත්තො පභිතො
බ්‍රාහ්මණෙසුවා-වකාරෙණ පඨමසෝපි සත්තමි-ඉදධි
ස්ස ගොති සිලසමිං-සිලනන්තරො.

අනාදරොව.

අනාදරෙ ගම්මමානෙ ජඤ්ඤි සත්තමිව ගොති-රුදතො
දරකස්ස පබ්බජි රුදනන්තමිංවා-රුදනං දරකං අ
නාදරියෙත්තරො.

ජඤ්ඤි.

තතිස්සා සත්තමිතමෙත්ථ කිච්චි ජඤ්ඤි ගොති-ගජස්ස ක
රණෙ-පුප්ඵස්ස බුධං සජති-කිමලමිසෝ-කිංතස්ස, අල
නස්ස-සත්තමියෙත්ථ-කුසලා නවටතිතස්ස-කිච්චි කිං,
නතබ්බසු තතිස්සාඵවං-සවා, දෙසිතො මයා-පාලෙත
බ්බා හිංකුනිති සිකං.

දුතිස්සාපට්ඨිනාව.

දුතිස්සාපට්ඨිනාවෙත්ථ කිච්චි ජඤ්ඤි ගොති-කමස්ස ක
තොගෙ-සත්තමි ඉසුඉසුචායං දස දනගතිරකාණො

සු ඉව්වාදිනං යොගෙ-මාතුසා සරති-පිතුසා ඉවති-
 හෙලසා දසති-කරුනිසා පතිසතනෙ-උදකසා පති
 කුරුනෙ-සභා ඥාණාධානං පතිසතනං-පච්ඡයෙ-
 සබ්බෙ සසතති දඩ්ඨසා-කිවිති කිං, නවනතු තාපි ජා
 ආන මාන ඥානාදිසු දුතියා එව-රථංකතවා කතාථි ක
 ජා කරුණා කුරුමාණවා-පසවො භාතුකො.
 සද, කිතකයොගෙ කතතර් කමමනිව එකකමණෙ ජසී
 සමපතනා හද, කමමසේසෙව ජසී-සථා, අවර්සො අර
 ජකෙන වජානං රුගො-එච් රුගොත්තසා කිත්තසා
 යොගෙ අරජකසා කතතුතනා වජානව කමමතනා
 අරජකසදා වජාසදාච එකකමණෙ “ජසීච්ච” ‘ති
 “දුතියා පච්ඡිනාච්ච” ‘ති ජසීසසගෙ කිවිත්තගණෙ
 න අරජකා නහොති වජාතු හොතෙව.

50

යොධාග්ග නමොකාසං.

යො ක්‍රියාතිස්සංභුතානං කතතුකමමානං පඤ්ඤා තං
 ඛකාසංනාම.

ඛකාසෙ සතථමි.

ඔපසිලෙසික් විසසාච්ඡාස ඛ්‍යාපිකගෙද, වතුධාධාග්ග
 වාරිසබ්බෙව සලිලෙ මච්ඡා සසංහදියං තිලෙසුතෙලං.

“කමමකරණනිවිතථාච්ඡිසු සතථමි” ‘ති සතතමි-
 කමමනි ගතවුත්තථාදිනං යොගෙ-බාහාසු ගහෙතා මු
 ඛිති පුඤ්ඤා භික්ඛුසු අභිවාදෙනති-කරුණා භික්ඛා
 වාර ගද්දිසානෙ-පනෙතසු පිඩාස වරනති-නමිකෙන-
 කුල්ගෙ දෙනෙසු හඤ්ඤානෙ-දනනවසලිඤ්ඤා හඤ්ඤ
 නෙත්තසා-“සමපද්ධතොච්ච” ‘ති සතතමි-සංඝෙ දී
 නනං “පච්ඡයෙච්ච” ‘ති සතතමි-කදලිසු ගජං ර
 තති.

කාලභාගවසුච.

භාවොකු ක්‍රියා-කාලයො භාවයොච්ච සතතමි හො

නි-ප්‍රබවණනසමයෙ ගතො-සංසෙසු හොජ්‍යමානෙසු
ගතො-එත්ථ සංඝානං ගොජනක්‍රියාස කාසාපි ගත
ක්‍රියා ලකඛිතා.

උපාධ්‍යවිනිසුරවචනො.

අධිකවචනවුගතිනො උපසා ඉසුරවචනවුගතිනො
අධිසාව යොගෙ සතනම් ලොති-උපනිකො කතාප
ණං-නිකඛසා කතාපණො අධිකොතසරො-අධිබ්‍රහ්ම
දතො පමාලා-ඉසුරහ්මනසා බ්‍රහ්මදතනසා පමාලාතස
රො-අධිදෙවෙසු වුඛො-දෙවානං ඉසුරො වුඛොතස
රො-එත්ථ විඛා විග්ගතො-වචනං උදිරණං, ඉසු
රසා වචනං ඉසුරවචනං, ඉසුරසා වචනං සසාපා
නං ඉසුරවචනනි.

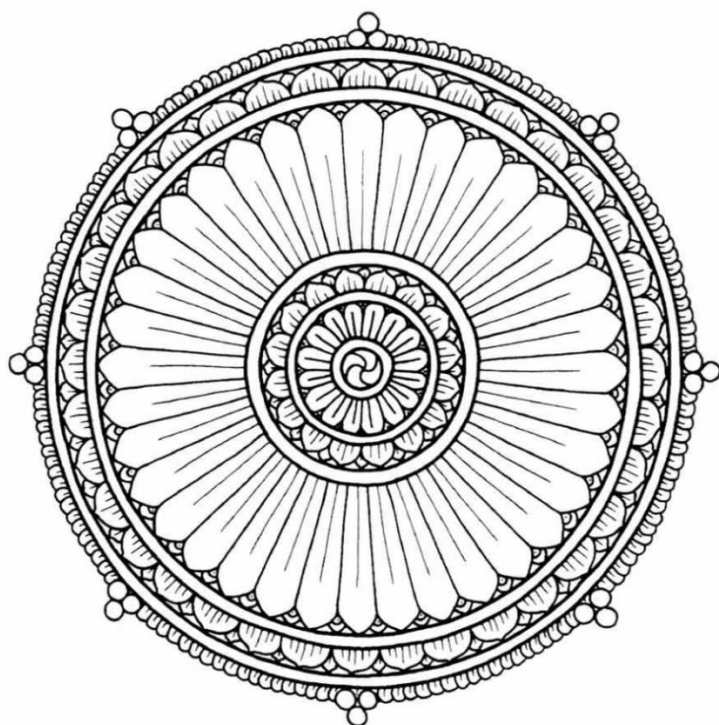
මහිනුසුකොනසු නතියාමු.

මහිනො පසනො උසුකොනා රතාසුතො-මහිනො
උසුකොනව නතියා සතනම්ව හොති-සුරණො පසි
දිනො සුරණො-සුරණො උසුකොනා සුරණො.

සනි නාමං සමාසොව නඛිතාකඛාතිකං නටා
කිතකං කාරකං කඛා සතන බාලාවනාරිමෙ
සාතිරෙකෙහි වතුහි භාණොරෙහි නිසිනො
බාලාවනාරි ජනනාමුඛිමුඛිං කරෙතුහි.

බාලාවනාරි නිසිනො.

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු